SVOBODA
Founded in 1893 in Jersey City, NJ
Published by the Ukrainian National Association

www.svoboda-news.com

СВОБОДА

Видає Український Народний Союз

Рік 120, ЧИСЛО 10, П'ЯТНИЦЯ, 8 БЕРЕЗНЯ 2013 РОКУ 1893 Vol. 120, No. 10, FRIDAY, MARCH 8, 2013 $1.00

Пам'ятаймо про Україну!

Створено Консорціюм з вивчення Голодомору

Члени управи й працівники Консорціюму (зліва): Андрій Макух, Богдан Клід, Марта Базюк, Валентина Курилів, Франко Сисин.

ЕДМОНТОН, Альберта. – Дослідно-освітній Консорціюм з вивчення Голодомору створено при Канадському інституті українських студій Альбертського університету. Це сталося завдяки щедрому дарові на суму 1,062,000 дол. від Фундації ім. родини Темертеїв з Торонто. Новий Консорціюм почав свою діяльність у січні цього року.

Головним його завданням є дослідження, вивчення, опублікування та поширення правдивої інформації про Голодомор в Україні 1932-1933 років – з тим, щоб українська трагедія була ширше визнана в канадському суспільстві та була представлена у шкільних програмах з історії і геноциду. У практичному здійсненні цього завдання будуть задіяні Центр досліджень історії України ім. Петра Яцика і Методичний центр української мови (МЦУМ) при КІУС, а також освітяни, науковці й інституції на Заході і в Україні.

Виконавчий директор Консорціюму Марта Базюк працюватиме в торонтському бюрі, що знаходиться в Українсько-канадському дослідно-документаційному центрі.

Консорціюм має два головні напрями: дослідницький і освітній. Дослідницький компонент (директори – д-р Богдан Клід і Андрій Макух) підтримуватиме дослідження Голодомору у співпраці з науковцями, університетами, робочими групами, організаціями й бібліотеками на Заході і в Україні. Плянується опублікувати низку наукових статтей, переклади документів англійською мовою, довідник джерел з Голодомору та серію „питання-відповіді" для вчителів, учнів і громади. Дотаційна програма стимулюватиме дослідження маловідомих аспектів Голодомору та його порівняння з іншими геноцидами.

Наукова конференція з нагоди 80-річчя великої трагедії запланована на 27-28 листопада в Торонто.

Освітній компонент (директор – Валентина Курилів) стане центром з підготування і поширення авторитетних і доступних ресурсів про Голодомор для учнів, освітян, шкіл, шкільних управ, міністерств та інших установ, а також задіюватиме громадські зв'язки на підтримку включення теми про Голодомор-геноцид до навчальних програм. Учительський посібник з'явиться уже цієї весни. Матеріяли будуть розроблені відповідно до рівня кляси й предмету, спочатку англійською, а згодом українською і французькою мовами.

Консорціюм стане центром для збирання навчальних матеріялів, розміщуватиме їх в інтернеті та передруковуватиме й розповсюджуватиме ресурси відповідно до свого мандату. Він розроблятиме навчальні модулі для вчителів історії й соціології та співпрацюватиме з учительськими товариствами й шкільними управами – з тим щоб Голодомор розглядався під час днів підвищення кваліфіка-

(Закінчення на стор. 5)

НА ТЕМИ ДНЯ

Чи встоїть Віктор Янукович перед московською пасткою?

Петро Часто

4 березня Президент України Віктор Янукович їздив у Москву на переговори тет-а-тет з Президентом Росії Володимиром Путіним. Ця зустріч стала – і нібито без особливих на те підстав – головною темою не тільки українських, але й багатьох закордонних засобів масової інформації. Кажемо „без особливих підстав", оскільки напередодні цих переговорів прес-секретар В. Путіна Дмитро Пєсков недвозначно заявив, що на цей раз сторони не плянують підписувати жодних документів.

Чому ж тоді теперішня зустріч викликала таке широке зацікавлення? Причин декілька.

Першою з них політичні й економічні експерти називають виступ В. Януковича у Брюселі рівно за тиждень перед візитою до Москви, під час якого він запевнив, що курс України на європейську інтеґрацію „не підлягає ревізіям". Але тут же, у цьому ж виступі, український керівник цофнувся назад, сказавши, що його країна активно продовжує шукати форми співпраці з Митним союзом (Росія, Білорусь і Казахстан). Продовжує шукати, хоч на тій самій брюсельській зустрічі голова Єврокомісії Жозе Мануель Баррозу застеріг, що „не можна одночасно бути членом зони вільної торгівлі з Европейським союзом та членом Митного союзу".

Повернувшись з Брюселю, В. Янукович на прес-конференції 1 березня дещо уточнив сенс можливої „співпраці" з Митним союзом: мовляв, добре було б мати у цьому союзі бодай статус спостерігача, бо „ми не такі багаті, щоб

(Закінчення на стор. 3)

Кардинали зібралися у Ватикані

РИМ. – 4 березня у Ватикані кардинали Римо-Католицької Церкви розпочали процес обговорення теми обрання нового Папи, хоч офіційно засідання конклаву буде відкрито наступного тижня.

На цих перших переговорах головує декан Колегії кардиналів Кардинал Анджело Содано.

Колегія кардиналів проводитиме щоденні переговори, які завершаться конклавом, на якому й відбудеться обрання нового Папи.

Попередній понтифік пішов з посади після майже восьми років перебування на престолі і став першим за 600 років главою Римо-Католицької Церкви, який добровільно відійшов від керма Церкви.

Завдання кардиналів – обговорювати майбутнє Церкви та дискутувати щодо кандидатів на папський престол.

Наступного тижня конклав відбуватиметься у Сикстинській каплиці.

У ньому візьмуть участь 115 кардиналів віком до 80 років. Вони хочуть, щоб новий Папа зійшов на престол у тиждень перед Великоднем, що розпочнеться 24 березня.

До оголошення про вибір нового Папи у Ватикані діятиме дуже суворе обмеження на виливи чи поширення якоїсь інформації про процес обрання. Так, під час конклаву заборонено користуватися мобільними телефонами, а спеціяльні техніки перевірять, чи немає в кімнатах кардиналів пристроїв для прослуховування.

Найвищий представник Римо-Католицької Церкви у Британії, Кардинал Кійт О'Браєн, не братиме участи у конклаві, оскільки змушений був піти з посади через звинувачення у неналежній поведінці. У неділю, 3 березня, він визнав, що його сексуальна поведінка не відповідала „стандартам, яких очікували від мене".

85-річний Бенедикт XVI вже покинув Ватикан та перебрався до папської обителі у Кастель Ґандольфо біля Риму. Він засвідчив свою безумовну покору наступникові. Як очікують, він згодом переберється у монастир у Ватикані.

Офіційно Бенедикт XVI, який збереже це ім'я, не втручатиметься у справи наступника, але може пропонувати йому свої поради.

Бенедикт XVI став „почесним Папою". При цьому до нього звертатимуться „Ваша святосте", і він матиме право і далі носити білу сутану. *(Бі-Бі-Сі)*

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

ВР знову заблькована

КИЇВ. — Депутати фракції „Батьківщина" 5 березня заблькували трибуну Верховної Ради, вимагаючи від голови парляменту відкликати подання до суду про позбавлення захисника Юлії Тимошенко Сергія Власенка депутатського мандату. Блькувальники розвісили у президії плакат з написом „Стоп диктатурі!". Провідник фракції „Батьківщина" Арсеній Яценюк заявив, що три опозиційні парляментські сили домовилися разом блькувати Раду, це – УДАР, „Свобода" та „Батьківщина". Це вже вдруге від початку року опозиція блькує Раду. Тоді блькувальники вимагали забезпечення персонального голосування депутатів. 4 березня депутат від „Батьківщини" Олександер Турчинов називав умовою ефективної роботи парляменту відкликання головою парляменту Володимиром Рибаком позову у Вищий адміністративний суд про позбавлення мандатів депутатів Ради С. Власенка і Андрія Веревського. В. Рибак попросив суд позбавити депутата С. Власенка, з фракції „Батьківщина" мандату через поєднання депутатської діяльности з адвокатською, а депутата А. Веревського, з фракції Партії Реґіонів, – через поєднання депутатської посади з підприємницькою діяльністю. Занепокоєння ситуацією з позбавлення мандатів українських депутатів уже висловили в Европейському союзі (ЕС). Евросоюз реґулярно висловлював занепокоєння ознаками вибіркового правосуддя в Україні, які вбачав у кримінальних справах проти ексурядовців та провідників опозиції. *(Бі-Бі-Сі)*

Три роки з В. Януковичем

КИЇВ. — Минуло три роки президентства Віктора Януковича. За цей час він оголосив початок системних реформ, газової диверсифікації та покращення у соціяльній сфері. Водночас за ґратами опинилися політичні вороги ґаранта Конституції – Юлія Тимошенко та Юрій Луценко, деякі їхні колишні підлеглі й соратники змушені були втікати з країни. Усе це на тривалий час заморозило взаємини з Европейським союзом, що, утім, не призвело до автоматичного покращення взаємин з Росією. Обіцяне Президентом перед виборами покращення своєрідно позначилося на свободі слова та свободі мирних зібрань, скочування показників яких щороку фіксують організації Фрідом Гавс та „Репортери без кордонів". „Стабільно незадовільною", за визначенням „Трансперенсі Інтернешнел", залишається ситуація з корупцією. А в політичному обігу з'явилося слово „сім'я". *(„День")*

Все більші заборони на мирні зібрання

КИЇВ. — На початку весни українцям заборонили проводити мирні зібрання під стінами Генеральної прокуратури впродовж двох місяців. Рішення 4 березня виніс суддя Окружного адміністративного суду Києва Олексій Огурцов за позовом столичної міської адміністрації. Такі заборони – вже стандартний механізм боротьби влади з тими, хто незгідний з нею, кажуть правозахисники. За 2012 рік 88 відс. позовів органів влади щодо заборони акцій протесту були задоволені. Такі дані подає Українська Гельсінкська спілка з прав людини. Правозахисники повідомляють і найпопулярніші причини заборон: невчасно подане повідомлення про масовий захід, те, що збори можуть перешкодити руховi транспорту або відпочинкові громадян, чи можуть зашкодити образові України тощо. Покищо в Україні немає законодавства, крім Конституції України, що реґулювало б мирні зібрання. Спірні питання щодо обмеження права на мирні зібрання в Україні може вирішити Европейський суд з прав людини. Правозахисник, голова Всеукраїнської громадської організації (ВГО) „Інститут Республіка" Володимир Чемерис повідомив, що очікує в цьому році рішення у справі „Шмушкович проти України", яке стосується питання мирних зібрань в Україні. „Ми подали цей позов до Европейського суду ще в 2009 році, чекаємо в цьому році рішення. Я думаю, що коли ми отримаємо це рішення, воно багато крапок поставить щодо ситуації з свободою мирних зібрань в Україні", – сказав правозахисник. *(„Голос Америки")*

У Львові відзначили 80-ліття Любомира Гузара

Марта Осадца

ЛЬВІВ. – 26 лютого в Архикатедральному соборі св. Юра була відслужена Архиєрейська Літургія з нагоди 80-річчя від дня народження і 55-ліття священичого служіння Верховного Архиєпископа-емерита Української Греко-Католицької Церкви (УГКЦ) Любомира Гузара. Очолив Літургію Верховний Архиєпископ Святослав (Шевчук) у співслужінні єпископів УГКЦ.

Він сказав, що Кардинал Л. Гузар знаний в суспільстві, як „особа, в якій Бог перебуває і до нас промовляє, у якого немає нічого свого, а все є Боже". Партіярх УГКЦ зазначив те, що українське суспільство відчуває, що саме Л. Гузар є той, кого Господь посилає свідчити Боже батьківство на землі.

Після Літургії Владика Богдан, секретар Синоду єпископів УГКЦ, зачитав лист-привітання Л. Гузарові від Архиєпископа Леонардо Сандрі, кардинала Католицької Церкви, дипломата Святого престолу, префекта Конґреґації для східніх Церков.

Верховний Архиєпископ-емерит Української Греко-Католицької Церкви Любомир Гузар (праворуч) і Патріярх УГКЦ Святослав (Шевчук) під час святкування у Львові. (Фото: УГКЦ)

До присутніх з подякою за спільну молитву звернувся Кардинал Л. Гузар, додаючи, що кожен повинен замислитися над тим, що йому Творець дає у житті. „Я народився 80 років тому, і це є Божим даром. Те, що при Божій помочі вдалося мені зробити, не є моєю заслугою, а є Божим даром. Бо Бог дає нам покликання, і розум та волю, щоб діяти", – наголосив він.

Після Літургії усі запрошені гості вирушили до Митрополичих палат Свято-Юрського комплексу, де кожен особисто зміг привітати ювіляра і отримати архиєрейське благословення.

ВІДЗНАЧИЛИ МІЖНАРОДНИЙ ДЕНЬ РІДНОЇ МОВИ

Буква „Ї" на міській площі

Євген Цимбалюк

РІВНЕ. – 21 лютого, коли в світі відзначали Міжнародний день рідної мови, у місті встановили на майдані Незалежности букви „Ї" висотою у 3.6 метра. Відтак ця буква потрапила до Книги рекордів України, представники якої побували у місті, аби зафіксувати рекорд – найбільшу за розмірами букву, виконану в українському національному орнаменті.

Буква є виразно українською й унікальною, бо не використовується в жодній іншій мові. В сучасному значенні літеру вперше вжито у 1874-1875 роках в „Записках" Південно-Західнього відділення Російського географічного товариства у Києві.

Подальшим місцем перебування літери „Ї" стане обласна бібліотека.

Рівненська буква-рекордсменка. (Фото: Олександер Поліщук)

На сторожі рідного слова

Юрій Миненко

ОСТРОГ, Рівненська область. – Відзначення Міжнародного дня рідної мови відбулося 20-21 лютого в Національному університеті „Острозька академія". 20 лютого відбувся святковий вечір „Мова єднає нас", а наступного дня в актовій залі університету студенти й учні шкіл змагалися на щорічному конкурсу декламації поезії. Його учасниками стали понад 20 читців, а наймолодшою представницею – учениця шостої кляси Марія Дубінчук, яка виконала „Пісню про Україну".

Перемогли студентка Марія Банзерук з поезією Лесі Українки „Дочка Єфая", маґістрантка Діяна Кобернюк з декламацією поезії Тараса Шевченка „У нашім раї на землі", і учень Святослав Сидорчук – виконавець поезії Віктора Баранова „До українців".

Переможці отримали від голови журі академіка Івана Хом'яка грамоти й книги (як і всі учасники конкурсу), грошові нагороди від випускника гуманітарного факультету університету, підприємця Олександра Корнійчука.

Академік Іван Хом'як нагороджує переможців конкурсу. (Фото: Олександра Форсюк)

Помер Ераст Гуцуляк

ОТАВА. – З глибоким сумом Конґрес Українців Канади (КУК) сповіщає, що 2 березня, після короткотривалої і тяжкої боротьби з раком, пішов з життя член Консультативної ради КУК Ераст Гуцуляк.

„Ераст Гуцуляк був справжнім провідником нашої громади і незмінним членом Консультативної ради нашого конґресу, на чию мудру і щиру пораду я завжди міг розраховувати. Його будуть пам’ятати як людину, яка суттєво вплинула на Канаду і на Україну, поважатимуть за його працю для розвитку освіти української громади в Канаді, за його шляхетність і жертовність як спонзора для найважливіших громадських проєктів. З його відходом громада українців Канади зазнала величезної втрати. Його діяльного і людяного характеру буде бракувати усім, хто мав приємність бути з ним знайомим. Нас будуть зігрівати мемуари Ераста „Моя дерев’яна валізка“, які одночасно є і цікавою лектурою, і настановою нашій громаді до дальшої успішної діяльности“, – говориться у спів-

(Закінчення на стор. 6)

Св. п. Ераст Гуцуляк

Чи встоїть...

(Закінчення зі стор. 1)

нехтувати цим співробітництвом“.

Дуже цікавою і несподіваною була відповідь В. Януковича на запитання про дальшу долю української газотранспортної системи (ГТС), на котру, як добре відомо, вперто і безцеремонно зазіхає Москва: „Хоче Росія стати власником ГТС? Може і хоче, але власником є Україна. Труба залишається в державній власності. Ми не хочемо у цьому питанні торгувати нашим суверенітетом і цього робити не будемо. Але зрозуміло, що у чомусь ми маємо поступитися, щоб знайти таку ціну, яка буде прийнятною для Росії“.

У чому саме В. Янукович готовий поступитися, це питання теж опинилося в центрі уваги преси. Український політолог Юрій Рубан в інтерв’ю для Радіо „Свобода“ висловив переконання, що в сучасній політично-економічній ситуації Україна заграє з Митним союзом не заради членства, а виключно заради нижчої ціни за газ. Тим часом „у російській політиці величезного значення набувають містичні символи, й одним з них потроху стає Митний союз – як форма „собирания зємель русскіх“.

Що це саме так, випливає з міркувань Володимира Корнілова, котрий тепер керує українським філіялом Інституту країн Співдружности незалежних держав і є одим з провідників експансіоністської політики Кремля в Україні. „Заради України члени Митного союзу повинні піти на поступки і переглянути деякі правила вступу“.

З того факту, що В. Янукович поїхав на цей раз до Москви без супроводу урядовців і радників, київська російськомовна газета „Сеґодня“ робить висновок, що метою зустрічі були „не якісь там технічні деталі, а такі ґльобальні речі, як газотранспортний консорціюм та Митний союз“.

Тарас Чорновіл, колишній депутат Верховної Ради, а тепер безпартійний політолог, в інтерв’ю для „Німецької хвилі“ нагадав, як у грудні минулого року російська сторона безпардонно скасувала візиту В. Януковича до Москви – буквально за дві години до вилету літака. Цим виявом „вищої культури“ В. Путін виказав своє невдоволення політикою В. Януковича в останній час. Але тепер, після зустрічі „Україна-Европейський союз“ 25 лютого, знову зривати візиту українського керівника стало для Москви небезпечно, оскільки та брюсельська зустріч показала, що ЕС може підписати з Україною угоду про асоціяцію, й тоді окремі пункти зони вільної торгівлі почнуть діяти ще до ратифікування цього документу. Це означало б для Росії остаточну втрату контролі над Україною.

Як пише газета „Кореспондент“, член Комітету Верховної Ради з питань европейської інтеґрації, колишній міністер закордонних справ України Борис Тарасюк вважає, що ця остання візита В. Януковича до Москви зводиться до спроби Кремля „невтралізувати позитивні для України результати зустрічі „Україна-ЕС“.

Ще одну небезпідставну версію озвучило російськомовне інтернет-видання „Комментарії“: „Український Президент хоче дістати від Путіна ґарантії підтримки в 2015 році, але може перехитрити самого себе... Виторгувавши невеличкий перепочинок від ЕС, Віктор Федорович намагається пошантажувати цим Росію, й питання стятиме так: ви або згортаєте всі ваші проєкти в Україні („Український вибір“ Віктора Медведчука й інші русофільські організації, співробітництво Кремля з Комуністичною партією України, просування „Русского міра“), або змушуєте ці проєкти працювати на мене, на моє переобрання, бо якщо ні, то я „віддаюся“ Европейському союзові“. Та коли в листопаді на зустрічі ЕС у Вільнюсі Україна залишиться ні з чим, то з того часу Київ вже не буде мати чим торгувати, і почнеться війна за Україну, але без В. Януковича. „Комментарії“ пророкують: „У найближчі два роки Україна буде перетворена в поле жорсткого ідеологічного протистояння між західніми цінностями демократії і „Русскім міром“ з душком „православного фундаменталізму“ та російського націоналізму“.

Повідомляючи про перші висліди зустрічі, аґентство „Інтерфакс-Україна“ зацитувало зізнання В. Путіна, що Митний союз – це передусім політичний, а не економічний проєкт. „Це політичний вибір самої України“, – сказав В. Путін, додавши при цьому банальну дипломатичну фразу, що буде поважати будь-яке рішення Києва. Але, на його думку, найбільше Україна виграє саме як член Митного союзу, оскільки „її Внутрішній валовий продукт у випадку інтеґрування у Митний союз може дійти до 6.5 відс. – в залежності від глибини інтеґрації“. Тобто, лізьте у пастку, бо ми вже економічно обґрунтували її. І не припущення тільки. Читаємо у „Дзеркалі тижня“ з 1 березня: „Як свідчать наші джерела у кількох країнах ЕС, Кремль поставив перед різними російськими відомствами завдання „...за будь-яку ціну не допустити підписання Україною Угоди про асоціяцію з ЕС, причому – ніколи; всіма способами задушити ідею і вбити можливості перетворення України на „сланцевий Клондайк“, а також... дискредитувати українське головування в Організації безпеки і співробітництва в Европі, виставивши Україну на міжнародній арені безпорадною, безглуздою і ні на що не здатною країною“. Невже В. Януковичеві невідомо про це?

Прес-служба Президента України поінформувала з Москви, що В. Янукович під час зустрічі з В. Путіним наголосив на потребі „активізувати співпрацю України та Росії у високотехнологічних сферах, передусім у питаннях атомної енерґетики, літакобудування,... особливу увагу присвятив розвиткові економічної інтеґрації та співпраці України з Митним союзом“. Загалом же перевогори відбувалися за закритими дверима і без підсумкової прес-конференції. Не підписано жодного спільного документу.

Аґентство „Інтерфакс-Росія“ стверджує, що „президенти не досягли порозуміння з головного питання порядку денного – ціни на імпорт російського газу для України“.

Виглядає, що на цей раз В. Янукович не піддався московському тискові, але не виглядає, що цей тиск припиниться.

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

„Наша Україна“ саморозпустилася

КИЇВ. — Розкол між партійними функціонерами „Нашої України“ стався наприкінці січня. Частина „Нашої України“ на чолі з Сергієм Бондарчуком прийняла рішення ліквідувати партію. В іншій частині партії на чолі з колишнім Президентом України Віктором Ющенком називають це рішення нелеґітимним і запевняють, що „Наша Україна“ продовжує політичну діяльність. Рішення ліквідувати партію було ухвалено на з’їзді „Нашої України“, який відбувся 2 березня під головуванням С. Бондарчука. За відповідне рішення проголосували 267 делеґатів, проти – два, утрималися – шість. С. Бондарчук рішення з’їзду про ліквідацію партії вважає леґітимним. „Підстав говорити, що він нелеґітимний, нема“, – сказав С. Бондарчук. Він нагадав, що рішення про проведення такого з’їзду прийняли 18 обласних організацій „Нашої України“, що становить дві третини від загальної кількости обласних організацій партії. Одразу після оголошення рішення про розпуск партії речник В. Ющенка Ірина Ванникова заявила, що партія „Наша Україна“ продовжує політичну діяльність, а з’їзд, який відбувся в Києві, не має жодної юридичної сили. „Партія „Наша Україна“ продовжує політичну діяльність, попри відчайдушні спроби знищити цю політичну силу або використати бренд „Наша Україна“ для власної політичної кар’єри особами, яких виключено з партії, які втратили здоровий глузд та залишки совісті“, – йдеться у повідомленні. У партії нагадують, що головою політради „Нашої України“ офіційно є Зиновій Шкутяк. Тому, на їх думку, Міністерство юстиції не візьме до уваги будь-яку заяву С. Бондарчука про саморозпуск партії, а „рішення збіговиська С. Бондарчука є нікчемними та нелеґітимними та не матимуть жодних юридичних наслідків. У повідомленні також нагадується, що справжній з’їзд „Нашої України“ відбудеться 18 травня цього року. *(Бі-Бі-Сі)*

Губернатор Львівщини – екс-прокурор

КИЇВ. — Віктор Янукович призначив губернатором Львівської області екс-прокурора Автономної республіки (АР) Крим Віктора Шемчука. Відповідний указ 4 березня був розміщений на сайті президента. В. Шемчук народився 4 листопада 1970 року у Тернополі. Закінчив Львівський національний університет ім. Івана Франка. Перш ніж перебратися у Крим з 1993-го по 1998 року роки працював на різних посадах у прокуратурі Тернополя. З 2005 року обіймав посаду заступника Генерального прокурора України (Святослава Піскуна, а потім Олександра Медведька) – прокурора Криму. Народний депутат 6-го скликання з листопада 2007 від бльоку „Наша Україна – Народна самооборона“. З червня 2010 року – член депутатської групи Давида Жванії „Право вибору“. Іншим указом В. Янукович звільнив з посади губернатора Львівщини Михайла Костюка. *(„Українська правда“)*

Свідок у справі Є. Щербаня

КИЇВ. — Свідок у кримінальному провадженні про вбивство депутата Євгена Щербаня, екс-глава Донецької области Володимир Щербань, заявив, що не повідомляв правоохоронців про причетність екс-прем’єрів Юлії Тимошенко та Павла Лазаренка до вбивства, оскільки побоювався за своє життя. Як повідомляє аґенція „Інтерфакс“, в ході перехресного допиту адвокат екс-прем’єра Олександер Плахотнюк запитав свідка питання про те, чому він не звертався до правоохоронних органів після смерти Є. Щербаня, якщо знав якусь інформацію, на що свідок відповів: „Я не самовбивця, щоб виходити на площу і кричати про те, хто вбив Щербаня. Не звернувся, бо розумів, що це будуть мої останні слова, сказані в правоохоронних органах“, – додав він. Свідок також розповів про конфлікт інтересів між корпорацією „Єдині енерґетичні системи України“, яку очолювала Ю. Тимошенко, і корпорації „Індустріяльний союз Донбасу“, очолюваної на той час Є. Щербанем. Ю. Тимошенко будь-яку причетність до вбивства і пояснює звинувачення проти себе намаганням влади усунути її як конкурента В. Януковича на президентських виборах 2015 року. *(Бі-Бі-Сі)*

АМЕРИКА І СВІТ

Б. Обама підписав бюджетні зменшення

ВАШІНҐТОН. — Президент США Барак Обама був змушений підписати розпорядження про різке зменшення видатків бюджету, яке оприлюднено 4 березня. Проте експерти говорять про неґативні, але не катастрофічні наслідки цих зменшень. Зменшення видатків федерального бюджету, або ж секвестер, розраховані на два роки. Тільки до кінця цього року вони мають скласти 85 млрд. дол. Секвестер набув чинности через те, що дві головні політичні сили у США – республіканці та демократи – так і не змогли досягти компромісу щодо статтей зменшення бюджетних видатків (на чому наполягали республіканці, які контролюють Палату представників) та збільшення податків для багатих (на чому наполягали демократи на чолі з Президентом Б. Обамою). Переговори між представниками республіканців та демократів у Білому Домі 1 березня – в останній день, коли було можливим внесення законодавчих змін у бюджет – також були безрезультатними. Після провалу переговорів Президент Б. Обама, який був змушений підписати розпорядження про автоматичні бюджетні зменшення, звинуватив республіканців у непоступливості. Скорочення на 85 млрд. дол. суттєве для будь-якої іншої економіки, не буде настільки катастрофічним для економіки США – покищо найбільшої у світі. Зменшення видатків означає лише уповільнення темпів їх зростання, а не абсолютне зменшення. Наприклад, найбільш обговорювані зменшення видатків на оборону зведуться до того, що Пентаґон отримає наступного року менше, ніж плянувалося, але все одно на 15 млрд. дол. більше, ніж цього року. Проте останні опитування свідчать, що більшість американців покищо звинувачують у бюджетному секвестері республіканців-опозиціонерів, а не демократів, що перебувають при владі. *(Бі-Бі-Сі)*

Помер Президент Венесуелі У. Чавес

КАРАКАС, Венесуеля. — Віце-президент Венесуелі Ніколас Мадуро 5 березня оголосив про смерть Президента країни, 58-річного Уґо Чавеса, який майже два роки лікувався від раку. Він перейшов кілька операцій на Кубі. Н. Мадуро додав, що виконуватиме обов'язки президента, допоки протягом 30 днів відбудуться нові вибори. У переданому раніше того ж дня телезверненні до нації Н. Мадуро звинуватив „зовнішніх і внутрішніх ворогів батьківщини" – передусім США – в спробі підірвати венесуельську демократію. Віце-президент сказав, що хвороба Г. Чавеса була викликана „підступами ворогів", і зажадав провести розслідування. США відреаґували миттєво, назвавши такі заяви „абсурдними". У січні 2011 року Г. Чавес оголосив, що у нього рак. З тих пір він переніс чотири операції, а також курси хеміо- та радіотерапії. У. Чавес був переобраний на посаду президента Венесуелі в жовтні 2012 року. Він мав скласти присягу 10 січня, однак, Верховний суд країни дозволив відкласти церемонію. За Конституцією Венесуелі, тепер протягом 30 днів мають відбутися позачергові президентські вибори, і переможець керуватиме країною до кінця шестирічного терміну, початого Г. Чавесом 10 січня цього року. Через останній курс лікування він на початку року пропустив церемонію інавґурації на черговий, уже четвертий президентський термін. У. Чавес, соціяліст і популіст, палкий супротивник США й інших „імперіялістів", незмінно керував Венесуелею протягом 14 років. *(Бі-Бі-Сі, Радіо „Свобода")*

Латвія подала офіційну заяву

РИГА, Латвія. — 4 березня Латвія подала офіційну заяву на приєднання до зони евро 2014 року, і якщо ця заява буде схвалена, країна стане 18-им членом еврозони. Цей крок латвійської влади був очікуваним, і його було зроблено по тому, як країна виконала необхідні фінансові умови. Економіка Латвії серйозно постраждала в результаті фінансової кризи. Уряд запровадив заходи зменшення державних витрат, і це сприяло відновленню економіки. Темпи економічного розвитку Латвії зараз – одні з найвищих в Европейському союзі. Европейська комісія і Европейський центральний банк, за очікуваннями, ухвалять рішення щодо заяви в червні. *(Бі-Бі-Сі)*

КОМЕНТАР

Медалі від В. Путіна – випад проти України

Левко Хмельковський

9 лютого Президент Росії Володимир Путін нагородив медалею Пушкіна авторів українського законопроєкту про мови Сергія Ківалова і Вадима Колесніченка, а також їхніх колеґ з Партії Реґіонів Олега Царьова і Дмитра Шенцева, колишнього депутата від цієї фракції, заступника голови громадської організації „Шлях православних" Юрія Болдирєва. Їх нагороджено „за великий внесок у збереження та популяризацію російської мови та культури за кордоном". За їхнім законопроєктом в липні 2012 року Верховна Рада України прийняла закон про мови, який розширив можливості застосування реґіональних мов, а зокрема російської мови на шкоду державній мові.

Приймаючи медалю, С. Ківалов заявив, що в Україні зараз плянують провести конституційну реформу і зробити російську мову другою державною. У відповідь В. Путін сказав: „Не збираючись втручатися у внутрішньополітичну полеміку на Україні, розраховуємо на те, що здоровий глузд переможе". Зрозуміло, що йому йшлося про російську мову.

Вочевидь В. Путін усе ж усвідомлював, що нагородження в іншій державі авторів законопроєкту, котрий викликав конфлікт в Україні, інакше, як „втручанням у внутрішньополітичну полеміку", не назвеш. Щоб якось применшити розголос від цієї акції, разом з представниками України були нагороджені російські співаки Бедрос Кіркоров і Стас Михайлов, багатодітна матір з Тули, 12-річна школярка, що захистила від куль свого молодшого брата та інші.

Хто ж ці особи, нагороджені у Москві?

С. Ківалов народився у 1954 році в Тирасполі, закінчив в Росії Свердловський юридичний інститут, працював в органах внутрішніх справ у Свердловському, потім – в Одесі. Став скандально відомий під час фальсифіакції виборів 2004 року, коли очолював Центральну виборчу комісію.

В. Колесніченко народився 1958 року в Умані, де закінчив сільськогосподарський інститут і подався в політику. Спершу служив в органах внутрішніх справ, потім був головою контрольної комісії міського комітету Комуністичної партії в Ялті. Подав понад 20 законопроєктів на утвердження російської мови в Україні, очолив рух „Російськомовна Україна". Спільно з С. Ківаловим був автором антиукраїнського законопроєкту про мовну політику.

Ю. Болдирєв народився 1951 року в Донецьку, в сім'ї російського військовика. Він – активний українoненависник з Партії Реґіонів, один з ініціяторів введення російської мови як другої державної. У 2006 році Ю. Болдирєв на Світовому конґресі співвітчизників у Санкт-Петербурзі запропонував переселяти в Сибір громадян України з Волині та Житомирщини. Хизується російським патріотизмом, славить В. Путина, доводить, що жодної України „не було, немає й не буде", закликає відділити від України Галичину. Це він написав: „Галичина – наріст на тілі України. Благослови, Господе, розлучення мерщій!".

О. Царьов народився 1970 року в Дніпропетровську, очолює обласну організацію Партії Реґіонів, активно виступає проти української мови.

Медаля Пушкіна

Д. Шенцев – член Партії Реґіонів з 2007 року, голова її обласної організації в Харкові, народився 1964 року в Харкові, підприємець.

В Росії медалею Пушкіна нагородили виключно реґіоналів, причому особливо затятих антиукраїнців. І нагороджені намагаються виправдати довіру Москви.

11 лютого до розгляду у Верховній Раді надійшло кілька законопроєктів, які пропонують зміни в освітній сфері. Перший з них подали представники Партії Реґіонів С. Ківалов та Микола Сорока з Університету водного господарства. Освітяни відразу ж зазначили, що цей законопроєкт означає повернення вищої освіти до радянської ізоляції і неґативно впливає на майбутнє держави.

22 січня С. Ківалов як член юридичного комітету Парляментської Асамблеї Ради Европи виступив у Страсбурзі в обороні українського судочинства.

У доповіді щодо роботи Европейського суду з прав людини він заявив, що проблеми України не пов'язані з загальною кількістю скарг, які надходять до суду, а пояснюються лише високою чисельністю населення. „90 відс. скарг є неприйнятними", – вважає С. Ківалов. Його виступ розкритикувала депутат від партії „Батьківщина" Леся Оробець, яка заявила, що Европейський суд – остання інстанція, куди українці ще можуть звертатися по справедливість. Водночас дев'ять з 10 рішень Евросуду з прав людини в Україні не виконуються, держава блькує ці рішення, а С. Ківалов особисто впливає на діяльність судової системи України, як співавтор суперечливого законопроєкту „Про місцеві суди".

Народні депутати від Партії Реґіонів вітають з нагородою Сергія Ківалова (в центрі) 19 лютого в залі засідань Верховної Ради України. (Фото: УНІАН)

Поет Микола Воськало з Калуша, який тепер живе в Чикаґо, відгукнувся на нагородження віршем: „Якось Володимир Путін роздавать рішив медалі і при цім не міг забути Партію Реґіоналів. Кілька наших депутатів за „заслуґі прєд Россієй" скоро зможуть цю медалю пов'язать собі на шию. Щоби честь цю заслужити, їм прийшлось зробить немало: от „закон талановитий" написав Сергій Ківалов. З ним Колесниченко „Вадік" – за „могучій і великий на груді рвав майку" в Раді. Дмитро Шенцев із Царьовим у парляментських дебатах виступали проти мови – як медалю їм не дати? Юрій Болдирєв не гірший – теж медалю тепер має. Він „хароші" пише вірші і не любить „галіцаїв". Чом Табачнику не дали? Може, він занадто гордий? Що медаля? Йому справа тягне мінімум на орден!".

Усе ж попри поетичні жарти нагородження в Росії саме тих, хто активно виступає на шкоду незалежности України слід розцінювати як демонстрацію неповаги і ворожости до молодої держави, котра ще остаточно не визволилася від надто тривалої колоніяльної залежности.

Переходимо на літній час

У ніч з 9 на 10 березня у США впроваджується літній облік часу, для чого стрілки годинників треба перевести на годину вперед.

НА ТЕМУ ДНЯ

Перед приходом нового Папи

о. Євген Небесняк

Папа Бенедикт XVI вразив увесь весь світ, коли під час зібрання кардиналів 11 лютого звернувся до них з такими словами: „Найдорожчі брати... з повною свободою заявляю про те, що зрікаюся служіння Єпископа Рима, Наступника св. Петра, дорученого мені кардиналами 19 квітня 2005 року, таким чином, що від 28 лютого 2013 року, 20-ої год., Римський осідок, столиця св. Петра, буде вакантним, і ті, на кому лежить цей обов'язок, повинні скликати конклав для обрання нового Верховного Архиєрея".

Це була справді небуденна несподіванка – мовби зовсім забулося, що папа має Право зректися свого престолу. В історії Ватикану вже були такі випадки. Першим Папою, хто зрікся свого урядування, був Понтіян (230-235). За переслідування християн в Римі його було заслано на острів Сардинію, в соляні копальні, звідки ніхто не вертався живим. Тому він, взявши до уваги всі ті обставини, добровільно зрікся престолу. Сільверій (536-537) став перед судом в Константинополі і був засуджений на вигнання. Тому змушений був зректися престолу на користь свого наступника Папи Віґілія.

Целестин V (1294) не хотів підкоритися Карлові II з Сицилії, який домагався від нього лише формально бути Папою на службі його владі. Целестин зрікся урядування, встановивши перед тим церковний закон, який дозволяв папам добровільно резиґнувати.

Григорій XII (1406-1417) зрікся Римського престола заради добра Церкви, бо під час тодішньої схизми появилися ще інші два папи, які мали сильну підтримку вірян.

Отже, Папа Бенедикт XVI не створив прецеденту своєю резиґнацією, лише використав закон, котрий дозволив йому зробити цей крок.

У зверненні до кардиналів 11 лютого Папа вказав на причини свого надзвичайного вчинку: „... Я впевнився у тому, що через похилий вік уже не маю досить сил для належного здійснення Петрового служіння... Сили тіла і духу останнім часом поменшало...".

Всупереч цій правдивій заяві, дуже багато засобів масової інформації залишаються іншої думки щодо причин відходу Папи Бенедикта. Що вони мають на увазі? Найперше – гучні педофілійні скандали, які сколихнули всю Церкву. Ось деякі приклади: 73-річний єпископ з бельгійського міста Брюґе Роже Ванґелуве зізнався, що на початку своєї священицької кар'єри здійснив сексуальну наругу над неповнолітнім хлопчиком, але не зупинився і після прийняття єпископського сану.

Колишній єрарх бельгійської Католицької Церкви Ґодфрід Данелс умовляв чоловіка, який став в дитинстві жертвою священика-педофіла, не поспішати з оприлюдненням своєї історії. Колишній Архиєпископ Лос-Анджелесу, США, Кардинал Роджер Магоні покрив 129 випадків сексуального насильства священиків щодо неповнолітніх у 1980-их роках.

Крім того, Церкву звинувачували у спробах завадити оприлюдненню скандальних фактів. Папа Бенедикт XVI, після деякої нерішучости, напередодні своєї поїздки до Португалії, таки визнав причетність духовенства до педофільних скандалів: „Найбільше випробування для Церкви походить не від зовнішніх ворогів, а народилося від гріхів усередині Церкви".

Інше питання, що важким каменем давило душу Бенедикта XVI, – це гучне домагання скасувати в середині Римо-Католицької Церкви целібат для кандидатів у священики. Папа вважав це безглуздим і неможливим. Тим часом це питання набуло особливої гостроти після масового навернення духовенства Англіканської Церкви до Церкви Римо-Католицької внаслідок намірів дозволити жінкам висвячуватись на єпископів. Англіканські пастори масово переходять з своїми родинами в лоно Римо-Католицької Церкви, бо в них існує одружене священство – як і в нашій Греко-Католицькій Церкві.

Також дуже підкосила Папу Бенедикта XVI зрада його особистого камердинера Павла Ґабріеле, який потайки виносив з бюра Папи секретні документи, котрі потім журналіст Джан Луїджі Нуцці видрукував у книжці „Sua Santità: i documernti segreti di Benedetto XVI" („Ваша Святість: тайні документи Бенедикта XVI"). Ці документи свідчили про корупцію у Ватикані.

Словом, мабуть, ідеться про комплекс причин, але наразі найважливіше питання – кого оберуть наступним Папою? Сам Бенедикт XVI порадив кардиналам обрати Папою „неевропейського" кандидата. Більше половини всіх кардиналів-виборців (67 на 115) – европейці, з котрих 28 є італійцями. На мою особисту думку, новим Папою стане таки італієць, хоч багато журналістів вважає, що найреальніші шанси матиме кардинал 63-річний Пітер Кодво Турксон з Гани, Африка, який очолює Папську Раду Справедливости та Миру.

Конклав кардиналів може тривати один-два тижні і повинен, як вважають, завершитися до 31 березня – свята Воскресіння Христового за західнім церковним календарем. Таким чином, новий первосвященик зможе очолити Великодні святкування. Однак, деякі спостерігачі висловлюються скептично стосовно термінів, враховуючи, що провести нинішні вибори буде набагато складніше, ніж вісім років тому, коли Папою був обраний Йозеф Ратцінґер.

У перший день конклаву кардинали відслужать Святу Літургію в Базиліці св. Петра за обрання нового Папи. Опісля перейдуть до Сикстинської Каплиці у Ватикані, де вже розміщені лавки з анкетами для голосування, і де вмонтована піч, у якій палитимуться нотатки та голоси кардиналів-виборців, щоб через клуби диму повідомити зовнішній світ про результати голосування. Якщо з димоходу піде до небес чорний дим – значить, що ще не обрали нового Папу, а якщо білий – є вже новий Папа. Голосування таємне. Для законного обирання Папи потрібно дві третіх голосів. Після 34-го голосування кандидують на Папу двоє з тих кардиналів, які отримали найбільше голосів. Папою тоді буде обраним той, хто отримає, також і тут, дві третіх голосів.

Молімось всі щиро, щоб Всевишній дозволив Католицькій Церкві отримати пресвятого й премудрого Папу!

Болтон, Великобританія

Діє Консорціюм...

(Закінчення зі стор. 1)

ції на провінційному й шкільному рівнях. Освітянська конференція запланована в Торонто на 10-12 травня.

До управи Консорціюму ввійшли директор Центру ім. Яцика Франко Сисин, директор КІУС Володимир Кравченко, директор Програми дослідження Східної України ім. Ковальських Зенон Когут, директор Програми вивчення сучасної України Дейвид Марплз та директор МЦУМ Маруся Петришин. Дорадчий комітет, до якого ввійшли Олександер Мотиль (Ратґерський університет), Норман Наймарк (Стенфордський університет) і Сергій Плохій (Гарвардський університет), надаватиме фахову оцінку діяльности Консорціюму. Людмила Гриневич (Інститут історії України, Київ) буде консультантом і координатором роботи українських науковців і дослідників.

Джеймс Темертей народився у Східній Україні в родині, що пережила Голодомор. Він добре відомий своєю філантропічною діяльністю. „Мені надзвичайно приємно підтримати Консорціюм, і я сподіваюсь на його успіх та на глибше розуміння й усвідомлення трагедії Голодомору", – сказав Дж. Темертей, вітаючи початок такого важливого проєкту.

Контактна адреса Консорціюму: hrec@ualberta.ca; тел: (416) 923-4732.

КІУС

АМЕРИКА І СВІТ

Санкції проти Ірану не діють

ВАШІНҐТОН. — Санкції та дипломатичні зусилля, покликані зупинити спроби Ірану здобути ядерну зброю, не дасть результатів. Теґран обманює світову спільноту, коли продовжує збагачення урану і стверджує, що його зусилля мають мирний характер. Про це на слуханнях у комітеті Сенату США з питань збройних сил заявив керівник Центрального командування США генерал Джеймс Матіс. Тим часом Секретар Департаменту оборони США Чак Гейґел на переговорах у Пентаґоні з своїм ізраїльським колеґою Еґудом Бараком заявив, що Вашінґтон зобов'язується не допустити отримання Іраном ядерної зброї. Керівник Міжнародного аґентства з атомної енерґії (МАҐАТЕ) Юкія Амано 5 березня заявив, що він не зможе назвати ядерну діяльність Ірану мирною, якщо Теґран надалі відмовлятиметься від тіснішої співпраці. Ідеться про допуск інспекторів МАҐАТЕ в місця, де може розроблятися ядерна зброя. *(Радіо „Свобода")*

Новий рекорд Індексу Дов-Джонса

НЮ-ЙОРК. — Довіра інвесторів до американської економіки відновлюється. Ню-йоркський фондовий індекс Дов-Джонса встановив 5 березня новий рекорд, повернувшись до рівнів, небачених навіть перед світовою фінансовою кризою. Індекс на Вол-стріт сягнув позначки 14,226, перевищивши попередній внутрішньодобовий рекорд 14,198, досягнутий у жовтні 2007 року. Пожвавлення на ринку означає, що довіра інвесторів до американської економіки відновлюється. Це відбувається всупереч бюджетній кризі у Вашінґтоні та проблемам у зоні евро. Протягом минулих тижнів інвестори були заохочені сиґналами зростання внутрішнього ринку США та відновлення довіри споживачів. Особливо оптимістичними виявилися прогнози з продажу нових будинків, оскільки в США будівництво житла, яке зазнало краху під час рецесії, історично завжди відігравало значну ролю у виходах з криз. Тим часом у лютому несподівано підскочив рівень довіри споживачів. Є також ознаки того, що велике підприємництво починає вкладати у капітальні видатки, замість того, щоб накопичувати готівку, та наймає нових працівників. *(Бі-Бі-Сі)*

„Forbes" називає 10 українських багатіїв

НЮ-ЙОРК. — Найбагатшим українцем в оцінюванні американського видання „Forbes", оприлюдненому 4 березня, став підприємець Ринат Ахметов. Олігарх зайняв 47-ме місце в списку. Статки Р. Ахметова оцінюються в 15.4 млрд. дол., що на 600 млн. дол. менше, ніж у минулому році. На 353-ій позиції опинився Віктор Пінчук з статками в 3.8 млрд. дол., на 613-ій – Ігор Коломойський зі статками 2.4 млрд. дол., 792-гу сходинку оцінювання посів власник „Смарт-Голдінґу" Вадим Новинський (1.9 млрд. дол.), 882-гу – Генадій Боголюбов (1.7 млрд. дол.), 931-шу сходинку в оцінюванні зі статками у 1.6 млрд. дол. розділили Юрій Косюк та Петро Порошенко, 974-ту – Костянтин Жеваго (1.5 млрд. дол.), 1,175-ту – Сергій Тігіпко (1.2 млрд. дол.), 1,342-гу – Андрій Веревський (1 млрд. дол.). За даними видання, першу сходинку в ґльобальному оцінюванні мільярдерів вже четвертий рік поспіль утримує власник латиноамериканської телекомунікаційної імперії „America Movil" Карлос Слім Елу. За рік його статки виросли до 73 млрд. дол. Другий рядок оцінювання в 2013 році зайняв засновник „Microsoft" Бил Гейтс з статками 67 млрд. дол. На третій позиції перебуває засновник торгової імперії „Inditex" Амансіо Ортеґа зі статками 57 млрд. дол. *(„Українська правда")*

Єлизавету II виписали з лікарні

ЛОНДОН. — 4 березня 86-річна британська Королева Єлизавета II покинула лікарню в центрі Лондону – по тому, як її госпіталізували з симптомами гастроентериту. Речник королеви сказав, що у неї гарний настрій і що госпіталізація була запобіжним заходом. Королеву доставили у лікарню Короля Едуарда VII 3 березня, і це стало першою госпіталізацією Єлизавети протягом 10 років. Усі офіційні заходи за участю королеви, які мали відбутися цього тижня, скасовані або відкладені, зокрема візита Єлизавети II до Риму. *(Бі-Бі-Сі)*

Шевченкове свято чи проєкт „Антишевченко-200"?

Українці світу готуються відзначити у 2014 році 200-річчя від дня народження Тараса Шевченка. Готується до цієї події й Україна. Ще у червні 2010 року Президент України Віктор Янукович створив Координаційну раду з підготування свята, яку сам і очолив. В усіх областях, містах і районах розроблено пляни святкових заходів. 14 лютого у Каневі відбулася робоча нарада з підготування до пам'ятної дати за участи Міністра культури Леоніда Новохатька. Мова йшла про будівництво міського будинку культури з перспективою створення у ньому Міжнародного культурного центру, завершення робіт у нижньому парку Шевченківського національного заповідника, облаштування „Співочого поля" і виставкового центру, будівництво козацької церкви Покрови Богородиці в урочищі Монастирок, оновлення дороги від Успенського собору до підніжжя Тарасової гори. При цьому з'ясувалося, що державних фондів для виконання цих плянів бракує. В. Янукович в 2012 році, перед врученням Шевченківської премії в Каневі, попередив: „Завдання такої значущости ми не зможемо виконати лише за рахунок бюджетних фондів, тому треба думати про активне залучення до наших плянів підприємництва". Але серед сучасних мільйонерів годі шукати національних патріотів.

На недавній нараді у Каневі голова Черкаської обласної адміністрації Сергій Тулуб сповістив, що область чекає на виділення 452 млн. грн. з фондів Міністерства фінансів. 330 млн. грн. з цієї суми піде на ремонт і будівництво доріг до шевченкових місць в Черкаській області. Міністер Л. Новохатько зазначив, що указ Президента України про відзначення 200-річчя Т. Шевченка можна виконати лише за умови поєднання зусиль місцевої і центральної влади, а його міністерство найближчим часом ініціюватиме програму пріоритетної розбудови доріг до національних святинь. З цього приводу народний депутат Микола Томенко ще у квітні 2012 року заявив: „Люди, які розробляли текст указу, далекі від розуміння постаті Т. Шевченка в Україні та її історії". М. Томенко висловив сумнів щодо доцільности створення у Києві музею Кирило-Методіївського братства, відкриття у Каневі „вищого навчального закладу з підготування фахівців гуманітарного профілю", коли на Черкащині такий університет вже давно існує, побудову біля Тарасової гори вертодрому на 10 машин. На видання творів Т. Шевченка не передбачено фондів у державній програмі „Українська книга".

На думку М. Томенка, ідея „свого, модерного Шевченка", як його бачить влада і наближені до неї архітектори та скульптори, найшвидше, ляже в основу проєкту „Шевченківський дім". „Версія будівництва „Шевченківського дому" як складової Мистецького арсеналу, озвучена В. Януковичем, засвідчує, що ідеологія скла і бетону, яка сьогодні до вподоби владі, перекинеться і на Шевченка. – вважає М. Томенко. – А що сказав би сам Шевченко стосовно такої бутафорії?".

У жовтні 2012 року до святкування ювілею вирішила приєднатися Росія. „Ми домовилися з Віктором Федоровичем (Януковичем) дати доручення урядам розпочати спільну всебічну підготовку до цього важливого для наших країн ювілею", – повідомив Президент Росії Володимир Путін. Зрозуміло, що Москва має своє тлумачення спадщини Кобзаря.

На догоду В. Путінові прем'єр-міністер України Микола Азаров теж вважає, що Т. Шевченко писав саме „малоросійською мовою". Про це він заявив в інтерв'ю російському публіцистові Олександрові Проханову: „Тарас Шевченко писав російською мовою. Вся проза його – російською мовою, всі листи його – російською мовою. Він, живучи в Петербурзі, намагався і вірші свої писати російською мовою. Хоча, звичайно, його вірші, написані рідною малоросійською мовою, досконаліші за петербурзькі". Залишається назвати Т. Шевченка за давнім звичаєм „революціонером-демократом" і почати проєкт, який М. Томенко назвав „Антишевченко-200".

ІСТОРІЯ

Повернення Антоніни Горохович

Євген Цимбалюк

3 березня минуло 100 років від дня народження української письменниці, редактора, громадського діяча Антоніни Горохович, котра народилася у селі Межиріччі біля Рівного, тривалий час перебувала в еміґрації за кордоном та повернулася на вічний спочинок у рідну землю відповідно до свого заповіту.

А. Горохович товаришувала з відомим українським письменником Уласом Самчуком і в розмові з ним сказала: „100 років прожити не зможу, але житиму, скільки Бог дасть, заради того, щоб не одне століття жила та справа, заради якої я народилася".

Ці слова – символічні, бо життєвий та творчий слід А. Горохович надзвичай глибокий. Вона навчалася у Рівненській приватній гімназії, вивчала україністику в Львівському технічно-агрономічному інституті у 1942-1944 роках, Українському технічно-господарському інституті у Мюнхені, звідки була змушена еміґрувати до Канади. Там вона розгорнула широку діяльність щодо набуття Україною незалежности, стала членом Інституту дослідів Волині і товариства „Волинь", Союзу українок Канади, співпрацювала з Комісією шкільництва при раді Конґресу Українців Канади в Онтаріо, викладала україністику на курсах українознавства в Торонто.

Громадська діяльність Т. Горохович посилилась з її вступом до підпільного Пласту, що у 1930 році був заборонений в окупованій Польщею Волині. До 1941 року вона була інструктором в новацьких роях і юнацьких гуртках, а коли окупаційна німецька влада заборонила Пласт, працювала вона у Виховних спільнотах української молоді (ВСУМ). Очолювала Улад новачок і була членом Головної Пластової Булави у відновленому Пласті в переселенчих таборах в Німеччині.

З приїздом до Канади була активною в Крайовій Пластовій Старшині. Т. Горохович завжди активно уділялася у пластовому видавництві – як головний редактор новацького журналу „Готуйсь", від 1970 до 1992 року, та член редакцій юнацького журналу „Юнак" і журналу „Пластовий Шлях". Понад пів століття посвятила вона активній праці в Пласті.

А. Горохович написала ряд статтей про Лесю Українку, Миколу Хвильового, Олександра Довженка. Олену Телігу та інших українських письменників. Окремими книгами вийшли її праці „Від розстріляного до замученого відродження", „Батьки і діти", „Поетика Лесі Українки і її афоризми".

У 1991 році А. Горохович після тривалої розлуки побувала у рідному селі і на зустрічі з земляками сказала: „Я десятиліттями добивалась дозволу відвідати рідну Україну, але мені весь час відмовляли у праві приклонитися тій землі, де я народилася. Лише незалежність видала мені таку візу. Для мене Волинь – це моя доля, моя візитна картка, яку я горда показати всьому світу. Дуже щаслива, що знову можу бути на рідній землі. З неї я вийшла, сюди повернуся назавше".

Відтак за заповітом А. Горохович поховали на рідній землі 22 квітня 1997 року. У місцевій церкві постійно зачитується її ім'я з родинної грамотки. А на 100-річчя від дня народження письменниці світлим спогадом про неї став поминальний Молебень, на який зійшлися земляки славної патріотки.

Помер Ераст Гуцуляк...

(Закінчення зі стор. 3)

чутті президента КУК Павла Ґрода на адресу родини покійного та всіх близьких до нього осіб і громадських середовищ.

Е. Гуцуляк народився в Україні, разом з батьками еміґрував до Канади у 1948 році. Він заснував та був президентом компанії „Medical Pharmacies Group".

На додаток до успішної кар'єри, Е. Гуцуляк був дуже активним членом громади українців Канади, брав участь у роботі численних організацій. Усвідомлюючи важливість Українських молодіжних асоціяцій. Е. Гуцуляк, не шкодуючи свого часу та енергії, став виховником (станичним) у Пласті, керував Товариством Прихильників Руху в Канаді, заснував і очолював Канадський фонд „Діти Чорнобиля".

У 1989 році з ініціятиви Е. Гуцуляка було засновано Катедру української культури та етнографії в Університеті Альберти.

Серед його численних справ як філантропа і громадського активіста та провідника слід відзначити те, що Е. Гуцуляк придбав і передав приміщення для першого Посольства України в Канаді. Е. Гуцуляк підтримував громаду фінансово, жертвуючи значні суми грошей на ряд ініціятив КУК, у тому числі на поширення інформації про Голодомор-геноцид, на повсякденну діяльність КУК.

Нещодавно Е. Гуцуляк придбав новий комплекс для Пласту у Торонто і зробив значний внесок у створення Меморіялу пам'яті жертв комунізму перед Верховним судом Канади в Отаві.

Е. Гуцуляк отримав високе визнання за свою працю, його було вдостоєно найвищої нагороди Конґресу Українців Канади – „Медалею Шевченка" у 1995 році. Крім того, Указом Президента України він у 1996 році був нагороджений орденом „За заслуги" III ступеня та орденом „За заслуги" II ступеня у 2001 році. Він був удостоєний ступеня Почесного доктора права Університету Альберти.

У 2003 році Е. Гуцуляк був призначений Почесним консулом України в Канаді, у 2006 році його представлено до нагороди Орденом Канади, а у 2013 році – до нагороди „Медалею Діямантового ювілею Королеви Єлизавети II".

Конґрес Українців Канади підкреслює всю важливість і достойність вшанування пам'яті про Е. Гуцуляка за його присвяту громаді українців Канади та за значний особистий внесок у становлення незалежної України.

Конґрес Українців Канади

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Газета заснована у 1893 році

Видає Український Народний Союз

Головний редактор: Рома Гадзевич
Редактори: Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто

FOUNDED IN 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by
the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

☎ (973) 292-9800
Fax (973) 644-9510
E-mail: svoboda@svoboda-news.com
Website: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to:
Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Передплата: $65.00 на рік, $40.00 на півроку.
Для членів УНСоюзу – $55.00 на рік, $35.00 на півроку.

Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda".
Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ"

Адміністрація	Володимир Гончарик	☎ (973) 292-9800 x 3040 **E-mail**: admin@svoboda-news.com
Оголошення	Володимир Гончарик	☎ (973) 292-9800 x 3040 **Fax** (973) 644-9510 **E-mail** adukr@optonline.net
Передплата	Марійка Пенджола	☎ (973) 292-9800 x 3042 **E-mail** subscription@svoboda-news.com

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Праця Волинського Братства заслуговує на підтримку

26 грудня 2012 року Волинська обласна рада прийняла постанову, згідно з якою музей Волинського Братства став відділом Волинського краєзнавчого музею. Гроші на утримання і охорону музею, платню для двох працівників – керівника музею та наукового співробітника – мають надходити з обласного бюджету. Постанова обласної ради наступила після довготривалих заходів голови Волинського Братства Андрія Боднарчука та його управи.

Про музей Волинського Братства на сторінках „Свободи" (ч. 30, з 27 липня 2012 року) розповіла стаття голови Братства А. Бондарчука. Також в українській пресі були поміщені заклики Товариства св. Андрія, щоб зібрати фонди на ці проекти, так що основні відомості про них відомі нашій громаді.

Все ж варто нагадати, що найтяжчий період в історії Братства настав після „другого пришестя совєтів". Діяльність Братства була заборонена, їхній храм, Хрестовоздвиженську церкву, було перетворено в „плянетарій", поховання братчиків під цією церквою були збезчещені, гробівці визначних історичних постатей були відкриті, кості прозкидані та перемішані з будівельним сміттям, яким заповнили ціле підземелля церкви....

Однак, думка відродити Братство не покидала волинян навіть у ті страшні часи. Ще до проголошення Незалежности України, 23 вересня 1990 року було відроджене Хрестовоздвиженське Братство з новою назвою – Волинське Крайове Братство св. апостола Андрія Первозваного.

Першим реальним кроком Братства було повернення братської Хрестовоздвиженської церкви, впорядкування захоронень перших братчиків у крипті братської церкви. Тепер вони лежать під склом у 12 трунах на зразок козацьких поховань у Пляшевій.

Одночасно розпочато пристосування приміщення для музею історії Братства. Приміщення на музей надала міська рада, не виділивши при тім грошей на його віднову, хоч приміщення було в жахливому стані.

Братство не має власних джерел фінансування, тому всі вище згадані праці проводились, в основному, за рахунок пенсійних збережень голови Братства, А. Боднарчука, депутата Верховної Ради І скликання, журналіста, письменника, громадського і церковного діяча.

Товариство св. Андрія в США проводило збірки серед української громади на ці проєкти, одначе, вислíди цих збірок були занадто скромні в порівнянні з потребами оплати цих робіт. При всім тім Братство не забувало своєї основної місії – допомоги потребуючим, охорони волинських православних храмів від захоплення їх Церквою московського патріярхату та перевидання першодруків Братства (зокрема „Пам'ятник Братства" з 1616 року, луцький першодрук „Ляменти" з 1626 року, переклад та видання книги „Світ по частях розділений" з 1697 року братчика Данила Братковського, волинського шляхтича, який був страчений поляками за його участь в повстанні Северина Наливайка. Завдяки заходам Братства вулицю, якою поляки вели на страту Д. Братковского, міська рада перейменувала на „вулицю Братковського").

В 2012 році минуло 395 років від заснування Братства. 21 грудня в міському Палаці культури відбувся ювілейний вечір, на якому виступали найкращі мистецькі сили Волині та були присутні визначні громадські та церковні діячі. Голова Волинського Братства воїнів УПА ім. Романа Шухевича Василь Кушнір вручив ювілейні медалі „70 років УПА" голові Братства А. Бондарчукові. Також Михайло Герець, член Волинського Братства в США удостоївся чести отримати медаль „70 років УПА". Представник Української Православної Церкви Київського патріярхату вручив „Благословенні Грамоти" Митрополита Луцького і Волинського Михаїла трьом членам Братства, між ними й авторові цих рядків.

Волинське Хрестовоздвиженське Братство проводить надзвичайно корисну працю на Волині та є взірцем до наслідування по всій Україні. Воно заслуговує на підтримку всієї української громади в США, а зокрема вихідців з Волині.

Пожертви просимо висилати на адресу Michael Heretz, 5 Orient Way, Apt. 4F, Rutherford, NJ 07070. Тел. (201) 460-0190; e-mail: michaelheretz@comcast.net.

Михайло Герець,
Ратерфорд, Ню-Джерзі

Тема Голодомору – в кожній школі

18 січня група українських активістів в Бостоні зустрілась з Сузан Велтел, головою Комітету освіти і гуманітарних наук, та Керен Вайт з відділу історії початкової й середньої шкільної системи в Масачусетсі, в справі включення теми Голодомору 1932-1933 років в Україні до програми шкільної освіти. Українську громаду представляли Ганя Курнявка, Орест Федан, Бил Стен, який пережив Голодомор малою дитиною, і Марія Волзер.

С. Велтел і К. Вайт були передані звіт Конґресової комісії, яку очолював д-р Джеймс Мейс, книги та статті про Голодомор, деклярація губернатора Міта Ромні, листи сенаторів Теда Кенеді, Джона Кері і Скота Бравна, ряд інших матеріялів. Передано також інформацію про проєкт пам'ятника у Вашінґтоні жертвам Голодомору, посібник для вчителів і учнів, який уклав д-р Мирон Куропась, документальний фільм Славка Новицького і Юрія Лугового „Жнива розпачу".

Фільм Ю. Лугового „Окрадена земля" було переслано поштою кожному членові Комітету освіти.

Було обговорено можливості включення теми Голодомору в програму освіти штату Масачусетс. С. Велтел заявила, що зміни до програми не можна вводити до 2014 року, але такі заходи, як участь в Північно-східній конференції історії можуть допомогти. К. Вайт порадила звернутись до організації „Ґльобальна допомогова рада освіти", яку очолює Томас Ґвин.

За порадою С. Велтел ми також сконтактувалися з видавництвами підручників історії. Кожному видавництву було вислано матеріяли про Голодомор. Деякі видавництва відповіли, що Голодомор буде включений в наступні видання, але деякі заявили, що теми Голодомору немає в програмі освіти. Ми дальше плянуємо мати контакт з видавництвами, а також зустрітися з ними на Північно-східній конференції історії.

Законопроєкт S267, який внесла сенатор Карен Спілка, і законопроєкт H475, який вніс репрезентант Палати Джефрі Рой, передбачають вивчення історії Голодомору в школах Масачусетсу. Адвокати Павло Рабченюк і Майкл Райт працювали над текстом нового законопроєкту.

Просимо українську громаду звернутися до сенаторів і представників з проханням підтримати цей законопроєкт і написати лист підтримки, копію якого просимо переслати на мою адресу: Maria Walzer, 11 Green Valley Rd., Medway, MA 02053.

Я вислала електронні листи до середніх шкіл штату в справі Голодомору-геноциду українського народу. Я також роздам інформацію про законопроєкти щодо Голодомору кожному репрезентантові Палати і кожному сенаторові.

Марія Волзер,
Медвей, Масачусетс

Учасники зустрічі (сидять зліва): Сузан Велтел, Карен Вайт, (стоять зліва): Бил Стен, Марія Волзер, Ганя Курнявка, Орест Федан.

Шукаємо відомостей про храм і цвинтар

У 1935 році радянська влада знищила старовинну дерев'яну Церкву св. Трійці у Миргороді, поблизу вулиць Чернечої і Ведмедівки. Церква мала сім бань та 12 дзвонів і славилась народними традиціями. До неї приїздили на свята віруючі з Полтави, Лохвиці, Києва.

Люди боронили свою святиню, але не могли протистояти міліції, яка відкрила вогонь по юрбі. Розбирали і вивозили храмове начиння комсомольці й активісти, а церковні книги та іконостаси палили. Особливо запам'ятався місцевим жителям комуніст Чорток, який долівку у своїй хаті вистелив священичими ризами, а синячий саж змайстрував з дерев'яних церковних ікон.

Церква була зруйнована дощенту, цвинтар при церкві, де ховали священників, заорали трактором. Комсомольська бриґада, яка чинила ту наругу, у перервах грала в футбол черепами священиків. Згодом на тому святому місці збудували бомбосховище.

Нещодавно жителі прилеглих вулиць вирішили встановити камінь і хрест на вулиці Ведмедівка в пам'ять знищеної церкви і розореного кладовища. На тому кладовищі спочивали: протоєрей Андрій Зубковський, родини Воскобійників, Базилевських, Малинків, Ліщинських.

Триває збирання інформації про те поховання, і ми будемо щиро вдячні, якщо у когось в родових архівах чи сімейних переказах збереглися зерна цієї, заораної більшовицькими тракторами в український чорнозем, правди. Наша електронна пошта: sag52@ukr.net.

Анатолій Сазанський,
Миргород, Полтавська область

Уточнення

У „Свободі" 15 лютого було вміщено лист Михайла Михайлинина з Бережан Тернопільської области „Засуджені йдуть до церкви". Автор листа – відомий діяч у релігійній сфері, засновник телепрограм „Стежинка до Бога" та „За покликом серця", засновник спільноти для хворих дітей „Божий промінчик". У його листі був згаданий без подання прізвища капелян церкви Пратулинських мучеників о. Михайло. Цей збіг обставин призвів до помилкового підпису в газеті, яку спростовує М. Михайлинин, пишучи: „Я не отець і не капелян, бо там капеляном є о. Михайло Бугай".

Субота, 23 березня 2013 р., Гартфорд, Конн.

Річні збори 277 Відділу УНС тов. св. Івана відбудуться о год. 2:00 попол. в залі Українського Народного Дому, 961 Wethersfield Ave., Hartford CT.

За дальшими інформаціями просимо звернутися до Мирона Колінського, Голови Відділу, 860-563-4072, або до Мирона Кузьо, Фін. Секретаря, 860-633-1172.

Своя церква...

Зенон Мазуркевич

Згідно з повідомленнями української преси, на останньому Синоді Української Католицької Церкви, який завершився у Вінніпеґу восени 2012 року, Патріярх УГКЦ Святослав (Шевчук) заявив наступне: „Немає українських Церков, є тільки Божі Церкви". Прийняти цю заяву як самовистачальну – значить бути національно байдужим (це найлегше визначення, яке можу вжити), однак, водночас ця заява кидає жмут світла на те, чому останні храми, споруджені від часу Другої світової війни у Києві, Римі, Філядельфії і Вініпеґу, є такими страшно незграбними псевдо-візантійськими монолітами, з турецькими банями й іншими збоченими складниками, зовсім відірваними від нашої національної культури.

Вініпезький собор – це пряма копія ґотичної франко-канадської католицької катедри св. Боніфатія у Манітобі – з тією різницею, що обидві вежі були заступлені двома банями. Нам усім відомо, що церкви – це символічні будови, символізм є їхньою функціональною сутністю. Тим часом тяжко погодитися з символізмом католицького собору в Києві. Центральна купола розчетвертована, придушена неприкрашеним „єзуїтським" хрестом. Застосування чужих зразків у проєктах нових церков підкопує наші вартості, плодить провінційність і замішання, веде до застою нашої культури. Ці церкви не промовляють до нашої психіки, культурно і духовно деморалізують. Результати очевидні.

Все було б гаразд, коли б наш храм був тільки релігійним символом, однак, так воно не є. Українські церкви є важливими виявами нашої культури, водночас – і національними, і релігійними символами, глибоко поєднуючи віру і культуру, і саме тому є соборними надбаннями для всіх нас, українців.

Наші традиційні вартості, духовна настанова і естетичні смаки творять нашу культуру. Її засвідчують українські пісні, танці, музика, національний одяг, також архітектура та всі інші творчі сфери нашої нації. Наш нарід виніс всі ці форми вислову на найвищий рівень витонченості, і тому нас визнають у всьому світі.

В нас власна архітектура — легка, елеґантна і видайна.

Кожний нарід має своє власне поняття Бога, і воно віддзеркалене у церквах. Наприклад, євреї прийняли поняття „Бога-судді". Він дав їм закон, 10 Божих заповідей і „Тору". Синагога – це суд, де Заповіді і „Тора" є центральними. Римо-католики прийняли поняття „Всемогутнього Бога". Їхній суворий Бог карає за гріхи. Їхня церква – це Христовий гріб. При кожному вівтарі мигтить червона лямпада, проголошуючи: „Тут похований Ісус".

Ми, українці, віримо в „Бога Отця", надхненного, доброзичливого Творця, що любить свій нарід так дуже, що післав свого єдиного Сина, щоб спасти людський рід. Ісус помер за нас на хресті і спас нас від вічного прокляття. Все прощено, і тому ми всі маємо радіти і святкувати Бога. Великдень є нашим найбільшим і найдорожчим святом. Наші церкви – це символи чуда Воскресіння. Золота купола представляє сонце, яке сходить на горизонті і нагадує нам щоденно про Воскресіння Христа.

Наші церкви розмальовані в живих кольорах, така сама й іконографія. Головна ціль – довести до зникнення мурів, створюючи безмежний простір без початку і кінця – „небесний". Панікадило всередині церкви сповіщає „Христос посеред нас!". В наших церквах – особлива акустика, що особливо надається для хоральної музики.

Коли ми прийняли християнство і наші рідні церковні будівничі здвигнули перші церкви, тоді вперше на овиді архітектурної історії з'явились багатобанні, багатосторонні церкви за хрестовидним пляном. Собор св. Софії, архітектурний шедевр, що збереглася від тих часів. Ці церкви є унікальні для нашої культури і світу, ніхто таких не має.

У нас була у почитанні „старослов'янська" мова. Цю мову розуміють всі слов'яни, так що люди брали активну участь у Літурґії. Так само люди самі читають псальми. З другої ж сторони, у Західній Европі, де у вжитку була латинська мова, Бог став віддаленим і таємничим. Для пересічного середньовічного селянина латинська мова була нічим іншим, як незрозумілими звуками. Вживання старослов'янської мови сприяло розвиткові унікально живих церемоній, звичаїв і практик, надзвичайної церковної музики. Бог не був відстороненим, суворим та віддаленим, але ласкавим „Отцем". Це допровадило до радісних співів, походів і навіть танців. Так, на наших вінчаннях перший танець відбувавсь у церкві. Після обітниць, що є найщасливішим моментом у нашому житті, священик провадив в танці молодят довкруги „тетраподу". Тепер, у наших часах, цей обряд перетворився в обхід (яка ганьба!).

Спрощення веде до латинізації, а далі – до асиміляції, до знецінення наших культурних вартостей. Усвідомлення культури як двигуна повноцінного народного життя життя допомогло нашим колишнім ворогам багато в чому перейняти унікальність нашої культури і національних вартостей і пристосувати до свого.

Поляки, що окупували лемківську територію Галичини, прийняли закон у своєму парляменті, яким заборонили вживання як рівнораменного хрестовидного пляну, так і бані у церковних будівлях. Можна було вживати тільки процесійний плян, над якими мали стояти тільки три вежі, і то вряд. Лемки створили єдину питоменну форму, якої нема ніде в Европі. Поляки, не вдоволені своїми обмеженнями, в часі Акції „Вісла" спалили 540 лемківських церков та переорали всі цвинтарі. Де були тоді европейські католики? Ніхто не підніс навіть одного голосу у протесті проти цього варваризму.

Мадяри, що зайняли Закарпаття, також законом заборонили хрестовидний плян з банею, а дозволили тільки одну вежу. Наш нарід на Закарпатті витворив унікальну модель з найбільш софістикованою вежею в цілій Европі – високою, стрункою, елеґантною. Ці церкви є незрівнянними в Европі і світі. Знову не було звуку протесту від християнської Европи чи Ватикану, найбільш визнаного церковного авторитету у світі.

А тим часом наша єрархія добровільно підтримує підроблену і штучну візантійську культуру і називає себе греко-католиками. Україна, зокрема Галичина, ніколи не мала нічого до діла з Візантією, а ще менше – з Грецією. Цю соціяльну, духовну, і національну кризу тотожности треба винести на денний порядок, обговорити і дійти до спільного висновку. Нам треба знову „нав'язати" до нашої національної психіки, естетичного смаку, вартостей, одно слово, до соборної української культури. Це могло б нарешті стримати будівництво „підроблених церков" та вживання цих фіктивних назв, значення яких тяжко зрозуміти. Аналіза помилок може вдихнути нове життя у громади, розбудити духовну і національну силу.

Зенон Мазуркевич – американський архітектор, автор низки проєктів українських церков у США.

КУК готує нагородження медалею ім. Т. Шевченка

ОТАВА. – 22 лютого Конґрес Українців Канади (КУК) оголосив прийняття номінацій на нагородження медалею ім. Тараса Шевченка видатних особистостей.

Шевченківська медаля є найвищою формою визнання, яку може надати КУК за визначний внесок у розвиток української канадської громади. Нагородження відбудеться на Конґресі КУК, 8-10 листопада в Торонто.

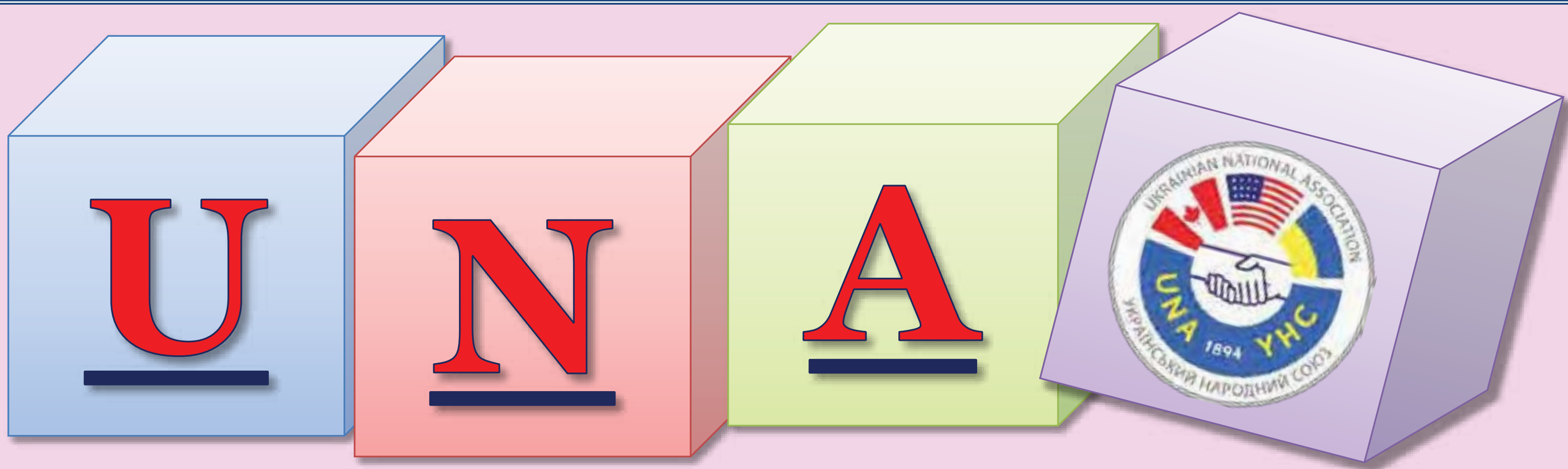
На конґресі розпочнеться урочисте святкування 200-річчя від дня народження Т. Шевченка.

Рада директорів КУК розглядатиме номінації для нагороди на своєму засіданні у вересні цього року. Будуть розглянуті лише заяви, отримані до 30 червня.

Додаткову інформацію можна отримати на сторінці: www.ucc.ca/awards/shevchenko-medal-award/. Бланки заяв доступні на веб-сайті КУК.

З запитами стосовно Шевченківської медалі можна звернутися до КУК телефоном: (204) 942-4627 або на електронною поштою: ucc@ucc.ca.

КУК

Is Your Child Or Grandchild A UNA Member?

Endowment at Age 18*

- Issued to persons between the ages of 0-10
- Minimum policy size is $5,000
- Premium payable until age 18
- No policy fee
- Full face amount paid at death or on maturity date at age 18
- Life insurance plan and systematic savings combined
- IRS: interest is taxable during accumulation period

*Not available in all states.

20 Year Endowment*

- Issued to persons between the ages of 0-80
- For ages 0-60: minimum policy is $5,000
- For ages 61-80: premium of $200 or more is required
- Premiums are payable for 20 years
- No policy fee
- Full face amount paid at death or on maturity date at the end of 20th year
- Life insurance plan and systematic savings combined
- IRS: interest is taxable during accumulation period

*Not available in all states.

2200 Route 10 Parsippany, NJ 07054
Tel: 800-253-9862 Fax: 973-292-0900
Sales – 888-538-2833 ext 3055
www.UkrainianNationalAssociation.org
facebook.com/UkrainianNationalAssociation

SOYUZIVKA HERITAGE CENTER

2013 Summer Camp Information

Soyuzivka Heritage Center
P.O.Box 529, Kerhonkson, NY 12446

Tennis Camp

June 23-July 4

Kicks off the summer with 12 days of intensive tennis instruction and competitive play, for boys and girls age 10-18. Attendance will be limited to 45 students. Room, board, 24-hour supervision, expert lessons and loads of fun are included. Camp is under the direction of George Sawchak.

Tabir Ptashat

Session 1: June 23-29
Session 2: June 30-July 6

Ukrainian Plast tabir (camp) for children age 4-6 accompanied by their parents. Registration forms will also be appearing in the Svoboda and The Ukrainian Weekly in March and April. For further information, please contact Neonila Sochan at 973-984-7456.

Roma Pryma Bohachevsky Ukrainian Dance Academy Workshop

June 30- July 13

Vigorous 2-week dance training for more intermediate and advanced dancers age 16 and up under the direction of the Roma Pryma Bohachevsky Ukrainian Dance Foundation, culminating with performances on stage during the Ukrainian Cultural Festival weekend. Additional information http://www.syzokryli.com/

Ukrainian Heritage Day Camp

Session 1: July 14-19 • Session 2: July 21-26

A returning favorite, in the form of a day camp. Children age 4-7 will be exposed to Ukrainian heritage through daily activities such as dance, song, crafts and games. Children will walk away with an expanded knowledge of Ukrainian folk culture and language, as well as new and lasting friendships with other children of Ukrainian heritage. Price includes kid's lunch and T-shirt and, unless noted, is based on in-house occupancy of parent/guardian.

Discovery Camp

July 14-20

Calling all nature lovers age 8-15 for this sleep-over program filled with outdoor crafts, hiking, swimming, organized sports and games, bonfires, songs and much more. Room, board, 24-hour supervision and a lifetime of memories are included.

Chornomorska Sitch Sports School

Session 1: July 21-27 • Session 2: July 28-August

44th annual sports camp run by the Ukrainian Athletic-Educational Association Chornomorska Sitch for children age 6-17. This camp will focus on soccer, tennis, volleyball and swimming, and is perfect for any sports enthusiast. Please contact sitchsportsschool@gmail.com for an application and additional information.

Roma Pryma Bohachevsky Ukrainian Dance Camp

Session 1: July 21-August 3
Session 2: August 4-August 17

Directed by Ania Bohachevsky-Lonkevych (daughter of Roma Pryma Bohachevsky), this camp is for aspiring dancers age 8 -16, offering expert instruction for beginning, intermediate and advanced students. Room, board, 24-hour supervision, expert lessons and plenty of fun are included. Each camp ends with a grand recital. Attendance will be limited to 60 students.

Ікони Тараса Шевченка на Волині

Володимир Рожко

У 1843 році при канцелярії Київського, Подільського й Волинського генерал-губернатора було створено Тимчасову комісію для розгляду давніх актів.

Основним її завданням було збирання, опрацювання і видання старих архівних документів, збережених в монастирях, храмах, замках, приватних колекціях, а також виявлення та дослідження археологічних пам'яток. Зібрані нею безцінні духовні скарби лягли в основу створеного у 1852 році Київського центрального архіву давніх актів.

В 1845-1847 роках співробітником комісії як художник, збирач фолкльорних та етнографічних матеріялів був Тарас Шевченко.

Восени 1846 року він отримав наказ генерал-губернатора Дмитра Бібікова виїхати в наукову подорож і збирати народні перекази, леґенди, оповідання, пісні.

На Волинь Т. Шевченко вирушив з Кам'янця-Подільського 3 жовтня 1846 року. Виявлені документальні та історичні джерела дозволяють відкрити нову сторінку Шевченкіяни – це ікони, до яких поет-художник доторкнувся своїм пензлем.

У селі Вербка, поблизу Ковеля, був давній образ св. Миколая візантійського письма. Про давнє походження цієї ікони згадано в науковій розвідці о. протопресвітера Ананія Теодоровича „Вербківський чудотворний образ св. Миколая": „Образ привіз з Московщини князь Андрій Курбський і подарував його Ковельському монастиреві. Після зліквідування монастиря і постання на його місці парафії образ став її власністю".

Князя Андрія Курбського, згідно з його заповітом, було поховано в храмі Свято-Троїцького монастиря біля Вербки. Саме ці місця мав оглянути член археографічної комісії Микола Иванишев, а змалювати їх мав Т. Шевченко. У жовтні 1846 року вони зустрілись у Вербці, де Т. Шевченко виконав замальовку і креслення колишнього монастирського храму св. Трійці. Ця замальовка святині (без авторства) є в праці М. Иванишева „Життя князя Андрія Михайловича Курбського в Литві і на Волині".

Помонастирський храм св. Трійці в селі Вербка. Фото з малюнку Тараса Шевченка 1846 року.

Першою особою в селі був тоді о. ієромонах Елевферій Віртминський, настоятель храму з 1839 року. Дяком парафіяльної церкви був Костянтин Станкевич. Ці найбільш освічені в селі люди дбали про побут Т. Шевченка, який не міг не звернути уваги на давній образ св. Миколая в парафіяльному храмі.

У дослідженні українського вченого Юрія Перхоровича записано: „У Вербці Шевченко ще відновив у церкві руки на образі св. Миколая, на якому фарба від часу стерлась". Це о. Е. Віртминський та дяк К. Станкевич могли звернутись до Т. Шевченка з проханням домалювати руки на давній іконі, що й було зроблено.

З Вербки шлях Т. Шевченка і М. Иванишева проліг до села Секунь, де у храмі вони виявили ряд ікон візантійської роботи, серед яких виділявся образ Божої Матері.

Настоятелем храму св. Михаїла був 26-річний о. Ілля Мусієвич, родом з села Конюхи, 26 вересня 1846 року, менш як за місяць до приїзду членів Археографічної комісії в Секунь, присланий в село Секунь. Дияконом у храмі був тоді Григорій Антонович. Можливо, вони й звернули увагу Т. Шевченка на потемнілий від часу образ Богоматері і попросили відновити ікону, що й зробив художник.

З часом давній храм в Секуні опинився в аварійному стані, і о. І. Мусієвич 1868 року побудував новий дерев'яний храм на кам'яному фундаменті, а з розібраної давньої церкви побудували каплицю на місцевому кладовищі. Туди ж таки перенесли й ікону Богоматері, яку реставрував Т. Шевченко.

У 1932 році її виявив відомий учений-історик О. Волинець. Селяни, що супроводжували вченого, підтвердили, що ікону оновив Т. Шевченко. „Народна пам'ять, – писав О. Волинець, – зберегла, що це був пан у чорному плащі і чорному капелюсі та говорив народною мовою".

Митрополит Никанор Абрамович, будучи благочинним Ковельського повіту в 1934 -1942 роках, під час візитації до Свято-Михайлівського храму в Секуні в документах парафії знайшов опис церковного майна, у якому напроти запису „Образ Божої Матері за престолом" була нотатка: „В 1846 году образ сей рештаврирован проезжим живописцем Тарасієм Шевченком".

Отож ікона Божої Матері в Секуні була другим образом, до якого торкнувся своєю рукою Т. Шевченко під час свого перебування на Ковельському Поліссі в жовтні 1846 року.

Ще про одну ікону Божої Матері з давньої каплиці села Туричани згадано в праці Ю. Перхоровича. До 1864 року власником маєтку і римо-католицької каплиці був один з активних учасників польського повстання граф Серановський. Маєток конфіскувала царська влада до казни, а каплицю передали православній громаді. Зять графа київський адвокат Альфред

Запрестольний образ Пресвятої Богородиці мальований Тарасом Шевченком в капличчі на кладовищі в селі Секунь.

Крижановський, який мав велику збірку давніх ікон, відсудив маєток тестя, а капличка залишилась у руках православних.

З відновленням Польщі його сина Тадеуша Крижановського було призначено комісаром східних земель. 1923 року він підтвердив право православних на цю святиню і зазначив, що надвівтарна ікона, яку малював Т. Шевченко, була в колекції його батька А. Крижановського, і він передав її до каплиці.

Вихідець з села Туричани Святополк Шумський, який опинився по Другій світовій війні на Заході, розповів: „Надвівтарна ікона Діви Марії була легка, гармонійна і мала наш характер (візантійсько-український). Форма образу – прямокутник. На легко-блакитному колі неба стояла постать Діви Марії з Дитятком. Ніг не було видно, зливалися з небом. Легкі, ясні, лагідних барв шати. На небесах обводили постать Божої Матері 12 золотих зірок. Загально образ був чудово легкий".

Належність цієї ікони до мистецької спадщини Т. Шевченка стверджував і посол до Польського сейму Якуб Гофман, який у 1920-их роках неодноразово бував у селі Туричани, оглядав давню каплицю і ікони в ній.

Криваві події Другої світової війни та післявоєнні акти вандалізму більшовиків затерли сліди каплички та Шевченкової ікони в ній.

Володимир Рожко – історик-архівіст, почесний професор Волинського національного університету ім. Лесі Українки, викладач Волинської православної богословської академії.

Музей почався з хати сторожа

Левко Хмельковський

У 1991 році на Чернечій горі в Каневі було відновлено хату сторожа Шевченкової могили Івана Ядловського, яка була приміщенням найпершого музею поета. Серед моїх знайомих була похресниця І. Ядловського Наталя Войцешко, котра у цій хаті провела медовий місяць з своїм чоловіком, пізніше репресованим під час Великого терору.

Історія хати почалася 1883 року, коли брат Тараса Шевченка Варфоломій Шевченко звернувся до Канівської управи за дозволом впорядкувати могилу і поставити хату для сторожа. Влада не відразу погодилася, але у липні 1884 року усе ж дозволила.

Ліва половина хати призначался для І. Ядловського, у правій мала бути „Тарасова світлиця". Про експонати у світлиці подбав засновник заповідника Василь Гнилосиров, який віддав до світлиці власний „Кобзар", замовив портрет поета, встановив вінки від шанувальників його творчости.

Спершу сторож мав у світлиці якусь свою стару ікону, а у 1888 році канівський нотар Захарій Краковецький купив у Києві ікону Нерукот-

(Закінчення на стор. 14)

Хата Івана Ядловського – Тарасова світлиця – у різні пори року. (Фото: Ігор Ліховий)

МИСТЕЦТВО

Друге життя роялю славетної піяністки

Марія Климчак

ЧИКАҐО. – Нове життя почалося для роялю Любки Колесси – однієї з найвеличніших піяністок XX ст. Своє перше визнання піяністка здобула в Австрії, у 1918 році, ставши володарем високої нагороди, встановленої для найкращих випускників Віденської музичної академії фірмою „Безендорфер" – концертного роялю. Музичний інструмент, який зберігається в Українському національному музеї, подарував українському музеєві д-р Юрій Подлуський, двоюрідний брат Л. Колесси.

Концерт найкращих мелодій клясичної музики відбувся у музеї 22 лютого. Твори відомих композиторів прозвучали у виконанні молодих віртуозів-скрипалів, львів'янок Марії Краснюк та Соломії Чуйко. Також виступили валторніст Джонатан Веглуп з Гамбурґу та піяністка з Києва Тетяна Степанова, правнучка Кирила Стеценка.

Багато міг би розповісти рояль про свою господиню мовою звуків. Проте найтеплішими спогадами про неї ділиться д-р Ю. Подлуський:

„У нашій родині усі жінки марили музикою. У кожному домі стояв фортепіян, лилася музика. Ми мешкали у Перемишлі. Мій батько Володимир Подлуський був суддею. Він знався на музиці, але коли за фортепіян сідала наша мама Марія, не міг відвести від неї погляду. Найбільшою радістю була гра бабуні – Ольги Літинської. У свій час вона навчалися у відомого піяніста Кароля Мікуля, учня Шопена. А коли її улюблена онука Любка перейняла піяністичний хист, гордості бабуні не було меж.

Кузинки Христя і Любка навідувалися з Відня, а згодом з Праги до нашого дому. Я був значно молодшим за моїх обдарованих кузинок і з заздрістю дивився на старшого брата, який супроводжував їх у „променадах" в Перемишлі. Понад 20 років ми не бачилися. Любка давала справжні концерти у багатьох країнах світу, вона бачила багатотисячну авдиторію, чула захоплені вигуки, з вдячністю приймала прекрасні квіти. Вийшла заміж за англійського лорда, від 1940 року жила у Канаді, концертувала в Америці.

У 1959 році ми зустрілися у Чикаґо. До нас у гості приїхали сестри моєї мами – Ольга Колесса з Чехословаччини та Стефанія Ромер з Польщі. Побачитися з бабунею Ольгою Любка привезла свого сина Ігоря з Канади. А через рік ми зустрілися у Торонто. Я, будучи з дитинства колекціонером, намовив Любку продати мені рояль, про який у родині складали леґенди. Рояль переїхав до США".

Д-р Ю. Подлуський – один з найвідоміших фалеристів у світі, почесний президент американського нумізматичного товариства, меценат Українського Національного Музею в Чикаґо.

Л. Колесса народилася у Львові 15 травня 1902 року. Майстерності піяністки навчалась у Відні. Вона торувала шляхи на світову сцену від дебютних концертів у 1920-их роках у Відні до 178 концертів за один передвоєнний сезон у різних містах Европи. Протягом 1925-1929 років артистка щорічно давала у Львові концерти з двома великими програмами. Пізніше концерти відбулися в 1933, 1936 та 1938 роках.

До своїх концертних програм піяністка вибирала, поряд з відомими творами західноевропейських композиторів, також твори Миколи Лисенка, Василя Барвінського,

Любка Колесса.

Нестора Нижанківського. У 1937 році в програмі Лондонського телебачення артистка виступила в українському національному вбранні. Після концерту накривала клавіятуру вишитим рушничком, який зараз є музейним експонатом в Чикаґо.

У 1930-их роках її запросили з концертами в радянську Україну. Її слухали у Києві, Харкові, Одесі. У 1940-их роках про неї заговорили американські та канадські музичні критики. Піяністка виступала у симфонічних програмах, співпрацюючи з найвидатнішими дириґентами Вільгельмом Фуртвенґлером,

(Закінчення на стор. 14)

Д-р Юрій Подлуський і подарований ним рояль. (Фото: Марія Климчак)

Шановні дописувачі!

Щоб прискорити опублікування в газеті Ваших статтей, листів та інших кореспонденцій, просимо надсилати їх до редакції електронною поштою svoboda@svoboda-news.com у форматі DOC.

Також просимо у своїх електронних листах до редакції подавати Ваші поштові адреси та числа телефонів.

Редакція

НОВИНИ З НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ім. ШЕВЧЕНКА

Увиразнюється культурне обличчя давнього Батурина

НЮ-ЙОРК. – 16 лютого у лекційній залі Наукового Товариства ім. Шевченка відбулася доповідь професора Торонтського університету, одного з наукових керівників „Батуринського проєкту" д-ра Володимира Мезенцева „Археологічні знахідки у Батурині 2012 року: культурномистецькі зацікавлення Мазепиного двору".

Перед початком доповіді модератор програми Василь Махно відзначив, що НТШ в Америці, поряд з Канадським Інститутом Українських Студій (КІУС), іншими українськими організаціями та приватними особами, протягом 12 років виступає співспонзором „Батуринського проєкту". Цей археологічний проєкт здійснюється під керівництвом голови Програми дослідження східньої України ім. Ковальських КІУС проф. Зенона Когута. Екс-президент НТШ-А проф. Орест Попович був і залишається патроном проєкту та його академічним дорадником.

Про успішне здійснення проєкту говорять численні наукові та науково-популярні публікації, реґулярні доповіді на міжнародних наукових конференціях, матеріяли, друковані в періодичній пресі. Щоліта, у серпні, на місце розкопин у Чернігівській області, де працює українсько-канадська археологічна експедиція, вирушають працівники та студенти-історики з Чернігівського національного педагогічного університету ім. Тараса Шевченка, вищих наукових закладів та музеїв Києва, з інших університетських міст України. Значну підтримку дослідникам надає Чернігівська обласна державна адміністрація (голова – Володимир Хоменко).

Д-р Володимир Мезенцев

Д-р В. Мезенцев нагадав, що у 1669-1708 роках Батурин був військово-адміністративною столицею козацької держави. Під час повстання Гетьмана Івана Мазепи царське військо сплюндрувало Батурин, убивши всіх полонених козаків, міщан, духовних служителів (загалом 11-14 тис. осіб). Гетьман Кирило Розумовський (1750-1764) відродив Батурин напередодні скасування автономії козацької держави 1764 року. У період бездержавности України колишня столиця занепала.

Як ствердив д-р В. Мезенцев, робота експедиції і в цьому році була успішною, незважаючи на помітне обмеження у фінансуванні та зменшення кількости студентів – учасників археологічної практики.

Демонструючи велику кількість кольорових прозірок, доповідач відзначив, що І. Мазепа свідомо збудував свою резиденцію на околиці Батурина – Гончарівці. Гетьман намагався бути в стороні від розквартированого у місті ґарнізону московських вояків, він добре пам'ятав про долю попереднього гетьмана Дем'яна Многогрішного, заарештованого царськими стрільцями. Отож мав і персональну охорону – загін особисто відданих йому сердюків. Поряд з гетьманським палацом побудували церкву, поварню, гостьову хату (гостинний дім), де гетьман міг подалі від стороннього ока вести переговори з важливими для нього особами.

Концентроване розташування названих будівель на порівняно невеликій площі уможливлює досить високу результативність археологічних розкопин саме на цьому місці. Д-р В. Мезенцев коментував особливості головних знахідок, виявлених влітку 2012 року. Платівочка з бронзи – деталь зображення чоловіка, що грає на сурмі, – найцінніша, на переконання доповідача, знахідка минулого сезону. Серед інших знахідок особливе зацікавлення слухачів викликали мушкетні кулі, наконечники стріл, поясні бляшки, пряжечки – деталі жіночого вбрання, окремі прикраси, уламки сервізів з молочно білого скла, яке своїм виглядом мало чим відрізнялося від китайської порцеляни.

Знайдені наконечники від стріл свідчать, що лук і стріли широко використовувалися ще й у ті часи як досить ефективна зброя. На підтвердження цього д-р В. Мезенцев подав промовисті дані. Наприклад, дальність прицільного пострілу мушкета сягала кількох сотень метрів, тоді як стріла мало чим поступалася: її лет перевищував 200 метрів. На переладування мушкету після пострілу потрібно було щонайменше дві хвилини, а за цей час вправний лучник міг випустити не менше вісьмох стріл. За вогкої погоди порох ставав сирий і непридатний; і ще одна перевага стріли – вона вражає ворога безшумно. На популярних зображеннях Гетьмана Петра Сагайдачного, як і на пізніших ілюстраціях козацького війська, що їх демонстрував д-р В. Мезенцев, серед іншої зброї добре видно лук і стріли.

Поряд з окрасами, у Батуринському дворі знайдено також шахові фігурки, виготовлені з допомогою точильного обладнання, – інтерес до шахової гри непрямим чином говорить про інтелектуальний рівень мешканців двору. Та що й казати: знайдені рештки дорогих книжкових складів – ще одне, додаткове свідчення наявности у Гетьмана І. Мазепи розкішної, за мірками того часу, бібліотеки, про яку відомо і з інших джерел.

Такий характер доповіді та значна кількість інформації, почутої присутніми в НТШ-А того вечора, викликали цікаву дискусію та багато запитань від авдиторії. На цій хвилі д-р В. Мезенцев закінчив свій виступ зверненням до всіх зацікавлених давати додаткові пожертви на продовження пошукових літніх робіт українсько-канадської археологічної експедиції.

Пресова група НТШ-А

Увесь спів Соломії Крушельницької – тріюмф таланту

НЮ-ЙОРК. – 1 грудня учасники чергової суботньої імпрези в будинку НТШ-А 2012 року неначе побували у кількох великих оперних театрах світу одночасно. У своїй лекції на тему „Соломія Крушельницька: шлях до світового визнання" Василь Гречинський запропонував увазі слухачів унікальні архівні світлини та авдіозаписи сольоспіву славетної української співачки, розповів про її тріюмфальні виступи на оперних сценах Львова, Варшави, Відня, Мілану, Буенос-Айресу. Лекція В. Гречинського була присвячена 140-ій річниці від дня народження великої артистки.

У першій частині розповіді присутні неначе ще глибше усвідомили нерозривний зв'язок С. Крушельницької з рідним українським народом, якому все своє життя вона самовіддано служила. Велике значення у розвитку патріотичних почувань співачки відіграло домашнє середовище: батько походив з священицької родини, мати була дочкою галицького поета Григорія Савчинського. З дитинства дівчинку оточували портрети Тараса Шевченка, Івана Франка, у старшому віці у неї зав'язується тривале листування з Михайлом Павликом, якого вона глибоко поважала як духовного та вченого наставника у пошуках відповідей на проблеми тогочасної доби.

По вдалому сценічному дебюті рідні, і передусім батько, підтримали співоче обдарування дівчинки, допомогли їй здобути високу музичну освіту спочатку у Львові, а відтак і в Міляні. На обставинах освіти та перших оперних успіхів великої співачки В. Гречинський зупинився детально.

Подальша частина доповіді була присвячена характеристиці неповторних професійних рис солоспіву С. Крушельницької, її здібностей до вивчення чужих мов – адже вона, як зазначив В. Гречинський, співала оперні арії та виконувала старовинні, клясичні, сучасні і народні пісні сімома мовами – італійською, французькою, німецькою, англійською, еспанською, польською і російською. Усі концерти закінчувала виконанням українських народних пісень.

Артистка з легкістю перевтілювалася в образи сценічних героїв, кожна опера була для неї новим тріюмфом. Автори численних газетних та журнальних рецензій (їх рясно цитував В. Гречинський) називали С. Крушельницьку незабутньою Аїдою, унікальною Джокондою, дивовижною Валькірією, ідеальною Брунгільдою, чарівною Чіо-чіо-сан... Після Міляну довгих сім років С. Крушельницька була окрасою оперної сцени в далекому Буенос-Айресі.

Мистецькі успіхи С. Крушельницької відкрили для неї двері у широкий світ. Її пам'ятає Італія. Щороку, в дні пуччінівських свят, до будинку у Віяреджо, де вона жила, приносять квіти. В будинку-музеї Джакомо Пуччіні над піяніном композитора – велика фотографія С. Крушельницької. Пам'ятник Персі Біші Шеллі на березі Тірренського моря – теж згадка про Крушельницьку. Це з її ініціятиви Чезаре Річчіоні, тодішній голова міста Віяреджо, поставив пам'ятник на місці трагічної загибелі поета. Тільки той, хто пройде Соломіїними стежками, намагаючись відтворити її славний шлях, по-справжньому зрозуміє чари і небезпеку тієї дії, яку ми призвичаїлися називати служінням мистецтву.

В. Гречинський особливо наголошував, що у кожному своєму сольному концерті, де б то не було, С. Крушельницька виходила на сцену з українською народною піснею, несла цю пісню в життя далеко за межами Батьківщини. Її життя в камерній музиці тривало ще не одне десятиріччя після закінчення оперної кар'єри.

Знаменною подією в її творчій кар'єрі було концертне турне та зустрічі з українськими еміґрантами в Північній Америці в 1927 році. Вона безмежно любила свій народ, свій край. На вершині її світової слави цей кровний зв'язок ставав ще сильнішим. До кінця свого життя С. Крушельницька була вірна своєму покликанню, і від 1946 до 1952 року була професором на катедрі вокального співу Львівської державної консерваторії ім. Миколи Лисенка.

Поховано С. Крушельницьку на Личаківському цвинтарі, у Львові. На могилі – юний Орфей з арфою в руці – символ музики, якій вона присвятила все своє життя.

Пресова група НТШ-А

Василь Гречинський під час доповіді про життєвий і творчий шлях Соломії Крушельницької.

НОВІ ВИДАННЯ

І в смутку, і в радості

Галина Костюк

Нещодавно в ґалерії Канадсько-Української Мистецької Фундації (КУМФ) в Торонто відбулася презентація нової книги Ліди Палій „Дні смутку", до якої увійшли як нові, так і вже друковані вірші. Численна авдиторія радо привітала відому поетку.

Провела презентацію голова КУМФ Таїса Ружицька, котра влучно висловилася про деякі аспекти поезії Л. Палій.

Глибоко розповів про вірші авторки та про неї як особистість і громадську діячку проф. Юрій Даревич.

Блискучу презентацію з використанням прозірок зробила Оксана Закидальська. Вона дослідила важливу частину діяльности Л. Палій з популяризації сучасної української літератури в Канаді. Поетка протягом багатьох років сприяла запрошенню українських письменників на міжнародний авторський фестиваль у Торонто, де вони мали рідкісну нагоду представити свою творчість та познайомити світ з українською літературою.

Про поезію як жанр розповів проф. Максим Тарнавський.

Багато віків тому японська поетеса Оно-но Коматі звірилася читачам:

Якби не таємничий смуток слів,
Який мене тримає
На цім світі,
Давно б уже
Покинула його.

Дослідники порівнюють поезію Л. Палій з японською, спокушаючись зовнішньою подібністю коротких строф. Насправді, окрім кількости рядків, ніщо формально не єднає вірші української поетки з японськими жанрами танка та гайку. Л. Палій не ставить мети ні наслідувати їх, ні навіть творити оригінальні поезії у формі знаменитих японських строф. Точками дотику тут радше служать стислість, інтимність, філософська розважливість та ще отой „таємничий смуток слів", який завжди чарував і поетів, і їхніх шанувальників.

Поезія Л. Палій з одного боку – приватна, камерна, а з іншого – акумулює універсальну естетику і глибину почуттів. Чи не основною рисою її літературного стилю є стислість мовлення. Це дуже складний засіб, опанувати яким удається не кожному.

Поезія для Л. Палій – не лише один із засобів самовираження, а також – єднання з Україною, котра для авторки асоціюється з долею, що покинула її „десь у півдороги над Атлантійським океаном". Смуток за втраченою Вітчизною тим глибший, що, здавалося б, не має зовнішніх підстав: Л. Палій здобула успіх в усіх аспектах своєї діяльности, почувається в Канаді як вдома. Тому, на перший погляд іраціональна, ця туга за краєм дитинства прочитується як в емоційно заанґажованих враженнях від різних міст і країн, якими подорожувала поетеса, так і в улюблених образах місяця, птиць, ріки, моря тощо.

Джерел поезії Л. Палій слід шукати у давній українській обрядовій творчості, в якій поетеса знаходить не лише духовне надхнення, а й близькі серцю образи.

У народній пісні:

Ой там за горою,
Та за зеленою
Стороною дощик іде.

У Ліди Палій:

По крайнебі
на тоненьких ніжках
ходить дощ.

Хоч обидва образи є персоніфікованими, у Л. Палій дощ на багато ближчий до авторки через уточнення „на тоненьких ніжках" і тому сприймається як добрий приятель поетки, котрого вона знайомить з читачами.

Поезії Л. Палій властива іронія, але не як абстрактний літературний засіб, а спрямований на саму авторку погляд у глибину душі:

Розбила дзеркало,
купила нове,
а там та сама жінка.

Для Л. Палій книга – не лише тексти, а й художнє оформлення, до якого як професійний ілюстратор вона ставиться серйозно. Зазвичай авторка сама проектує обкладинку та добирає ілюстрації. Не становить вийнятку й остання книжкак. „Дні смутку" ошатно оформлено малюнком профілю молодої жінки з використанням репродукції картини Катерини Білокур, а фотографія, вибрана поетесою для цього видання, показує її розсміяну з улюбленим котом Паном Коцьким, котрий є чи не першим „слухачем" таємничих строф.

Український „бестселер" видано англійською мовою

ЛОНДОН. – У найближчі тижні лондонське видавництво „Aventura eBooks" запропонує читачам англомовну версію популярного в Україні роману Василя Шкляра „Чорний Ворон". Переклад твору на англійську мову здійснили Стефан Комарницький і Сюзі Спейт. Це вперше видавництво, яке не спеціялізується на слов'янських літературах, видасть український роман у перекладі англійською мовою.

Роман „Чорний Ворон" було видано в Україні в 2009 році, і понад 100 тис. примірників продалися ще до того, як з'явилися піратські копії.

Твір розповідає про те, як після нищення України більшовицькими каральними військами, у 1921 році, після чотирьох років війни, невеличка армія козаків продовжила боротьбу за державну незалежність у лісах середньої України – в Холодному Яру. Вони влаштовували великі підземні схованки, в яких, між нападами на більшовицьких окупантів, разом з кіньми ховалися тисячі месників, і тільки в 1926 році ці загони були знищені.

Видатний український письменник В. Шкляр (народився в 1951 році), який здобув багато літературних нагород і отримав титул „батька українського бестселеру", виростав у селі біля таких самих лісів, де перебували українські повстанці.

В тих селах будь-яка згадка про ті події була заборонена.

Коли архіви НКВД стали доступнішими, письменник скористався утаємниченими доповідями, аби з'ясувати загадку трагічного життя цих героїчних захисників української волі.

У 2011 рроці літератор відмовився від Шевченківської премії, найвищої літературної нагороди України, яка у грошовому еквіваленті становить 32, тис. дол., аби в такий спосіб висловити неприйняття політики в царині освіти, зокрема антиукраїнської діяльности Дмитра Табачника на посаді Міністра освіти й науки, молоді та спорту України.

Але найважливішою винагородою для письменника є те, що саме цю його книжку найчастіше крадуть з книгарень.

Роман поєднує факти (наприклад, доповіді енкаведистів) і домисел, властивий такій прозі. у цілому твір – це історія про Ворона та Веремію – двох козацьких отаманів, які продовжили боротьбу за незалежність свого народу навіть після занепаду Української Народної Республіки у 1921 році.

Коли Веремій гине в битві з червоними загарбниками, комуністи вистежують трьох козаків і священика, котрі потайки ховають його в лісі. Але, розкопавши могилу і розкривши домовину, більшовицькі шпигуни замість небіжчика бачать папір з містичним написом.

Водночас Воронові здається, що він помер, коли після вибуху ґранати впав з коня, а тому не йме віри побаченому, коли приходить до тями в хаті ворожбитки Євдосії.

Книжка далі розповідає історію про дружину Веремія, Ганнусю, яка прагне розшукати чоловіка, позаяк їй здається, що він не помер і що це він надсилає їй таємні й загадкові листи. Також вона вірить, що Ворон і його товариші не можуть загинути, бо мусять вибороти незалежність своєї рідної України.

Книжку можна придбати на сайті „Aventura eBooks", починаючи з березня: http://www.aventuraebooks.com.

Видавництво „Aventura eBooks"

Друге життя...

(Закінчення зі стор. 12)

Учасники концерту (зліва): Соломія Чуйко, Тетяна Степанова, Марія Краснюк, Джонатан Веглуп. (Фото: Марія Климчак)

Бруно Вальтером, Вілемом Менгельберґом, Гербертом фон Караяном, Карлом Бемом та іншими.

Кар'єру педагога розпочала в 1942 році в Торонтській консерваторії (тепер Королівська музична консерваторія). Далі була праця в Музичній консерваторії Квебеку, на музичному факультеті університету МекҐіл. Її студенти стали відомими музикантами і композиторами.

Останній концерт піяністки відбувся в 1950 році, у Ню-Йорку, в Карнеґі-Гол. „Колесса – в Карнеґі. Вона сюди належить", – написав музичний критик Луїс Бянколі 28 січня 1948 року в „New York World Telegram". Іншими словами – народжена, щоб грати в найкращих концертних залях світу, Л. Колесса прожила довге і цікаве життя. Померла у 95-літньому віці в Канаді, в серпні 1997 року. Похована на цвинтарі Йорк у Торонто.

Д-р Ю. Подлуський вважає: „Хай Любчин фортепіян прислужиться культурі. Він відчуває і наче магнетом притягує до себе талановитих музикантів",.

Унікальність австрійської фірми „Bosendorfer", заснованої у 1828 році, у тому, що кожен рояль – витвір індивідуальної творчости майстра. Рояль Л. Колесси ще довго даруватиме чарівні мелодії життя.

Музей почався...

(Закінчення зі стор. 11)

ворного Спаса. З'явилися також рушники і килими, а біля хати – садок і квіти. Ілля Рєпін намалював для світлиці портрет Т. Шевченка, але це полотно осіло у Києві, а для Канева зробили з нього копію. У 1893 році в світлиці з'явился книга відвідувачів.

І. Ядловський бачив Т. Шевченка у Каневі ще коли був підлітком. У 1887 році він став охоронцем могили поета і жив біля неї до 1933 року, коли на 87-му році життя помер з голоду. Для власної родини він збудував оселю біля підніжжя гори. Він мав з дружиною Меланією 20 дітей, але вижили лише 11 з них. Вони допомагали батькові доглядати могилу. Меланія померла від тифу у 1921 році й відтоді І. Ядловський назавжди оселився в хаті на горі. Поховали його поблизу могили Т. Шевченка.

Хату розібрали у 1936 році, коли будували музей, а коли відтворили знову, то поновили усе, що було у світлиці раніше.

СПОРТ

Відбулися в Буковелі лещетарські змагання греко-католиків

Крутий віраж.

Початок змагань за Чашу Блаженного Йосафата Коциловського.

БУКОВЕЛЬ, Івано-Франківська область. – На лещетарському курорті „Буковель“ 28 лютого відбулись змагання з гігант-слалому для священиків і студентів навчальних закладів Української Греко-Католицької Церкви (УГКЦ) за Чашу Блаженного Йосафата Коциловського. Учасниками змагань стали близько 100 священиків та семінаристів, а також миряни УГКЦ.

Митрополит Івано-Франківський Володимир (Війтишин) під час нагородження переможців зазначив: „Сьогодні ми мали можливість відчути себе спортовцями і здобули дуже добрі показники. Такий здоровий приклад ми повинні показувати іншим“.

Один з ініціяторів змагань, Владика Борис Ґудзяк, став срібним призером у категорії „Духовенство“. Він сказав: „Я впевнений, що ця традиція буде рости і розвиватися. Єпископ Перемиський Йосафат Коциловський був дуже вимогливий у священичій дисципліні, але любив спорт. Сьогодні ми шукаємо нові шляхи до людей у XXI ст. Лещета – це один із засобів нашої євангелізації“.

Перші нагороди в різних категоріях здобули о. Микола Семенишин, о. Тарас Шпех, серед семінаристів – Артемій Димид, серед дорослих – Василь та Іван Качмарські, серед дорослих з дітьми – Юстина та Марко Загаратовські.

Прес-служба УКУ

Владика Борис Ґудзяк (другий зліва) на трасі змагань.

Турнір на честь останнього командира УПА

КИЇВ. – 23 лютого відбувся VII щорічний турнір з міні-футболу, присвячений 100-річчю від дня народження останнього командира Української Повстанської Армії Василя Кука. Змагання організували молодіжне крило партії „УДАР“ Віталія Кличка і Молодіжний націоналістичний конґрес за сприяння Управління сім’ї, молоді та спорту Київської міської адміністрації.

У турнірі брали участь 10 команд, зокрема з Національного педагогічного університету ім. Миколи Драгоманова, Києво-Могилянської академії, „Студентського братства“, команди „Дельта ксі“ та „Пріора“.

У фінал вийшли команди академії та „Студентського братства“. Могилянці стали переможцями турніру і отримали Чашу пам’яті героїв та іменні грамоти від Управління сім’ї, молоді та спорту. Третє місце посіла команда „Пріора“. Найкращим гравцем став Андрій Дзюбенко з команди „Пріора“, який забив 11 ґолів.

(Українська інформаційна служба)

Футбольні клюби України вибули з Ліґи Европи

Після поразок у 1/16 чемпіонату футбольні клюби України вибули з змагань Ліґи Европи. 21 лютого на стадіоні „Дніпро-Арена“ команда „Дніпро“ (Дніпропетровськ) у змаганні з командою „Базель“ зіграла внічию (1:1) після поразки 2:0 у Швайцарії.

Харківський „Металіст“ програв 21 лютого на своєму стадіоні англійській команді „Нюкасл“ з рахунком 0:1. Перша гра в гостях закінчилася вислідом 0:0.

Змагання команд „Бордо“ і „Динамо“ (Київ) 21 лютого у Франції принесло поразку киянам з рахунком 1:0. Перша гра – 1:1. Київська команда „Динамо“ стала останньою з українських учасників Ліґи Европи і тепер приєдналася до „Металіста“ і „Дніпра“.

У 1/8 фіналу Ліґи чемпіонів продовжує змагання донецький „Шахтар“. 13 лютого команда грала з „Борусією“ на своєму стадіоні. Рахунок – 2:2. „Гірники“ двічі виходили вперед і двічі не зуміли втримати переможний рахунок. Саму гру команди розпочали з вшанування пам’яті вболівальників, які загинули в літаку з Одеси, що розбився в Донецьку. „Борусія“ в цій грі виглядала краще і заслужила на нічию.

5 березня в Дортмунді у змаганні цих команд визначиться володар путівки до чвертьфіналу Ліґи чемпіонів.

(„Чемпіон“)

Світлій пам'яті Генадія Удовенка

Микола Галів

З щирим сумом читав я несподівану вістку, що 12 лютого у Києві відійшов у Божу вічність визначний український дипломат, перший Посол незалежної України до ООН, колишній міністер закордонних справ України Генадій Удовенко, людина, яку знали і дуже поважали в нашій громаді. Не випадково, що на його смерть одним з перших відгукнувся у київській газеті „День" член Наукового Товариства ім. Шевченка в Америці, професор-математик з Ратґерського університету Роман Воронка.

Цією скромною згадкою про Г. Удовенка бажаю підкреслити, що покійний був вельми помітною, кольоритною особистістю в українстві останньої чверти XX ст. Моє знайомство з ним сягає далеко перед проголошенням незалежности України, у 1980-ті роки, і з того часу не переривалось. Усі ці роки я бачив його незмінно врівноваженим і таким тактовним, доброзичливим – не тільки в дипломатичному розумінні, але в чисто людському, що його було неможливо не поважати і не любити. А над усе він усвідомлював і відчував себе українцем – навіть коли ще належав до Комуністичної партії і виконував функцію Посла Постійної Місії УРСР до ООН у Ню-Йорку, хоч, звичайно, його внутрішнє українство повніше виявилося пізніше, вже як Посла України у Польщі, голови Генеральної Асмблеї ООН, міністра закордонних справ незаалежної України, голови Народного Руху України.

Г. Удовенко народився 22 червня 1931 року у Кривому Розі, Дніпропетровської области, у родині шахтаря. Після середньої школи навчався на факультеті міжнародних взаємин Київського державного університету ім. Тараса Шевченка, який завершив 1954 року. Оскільки пробитися у міжнародну сферу було нелегко, довелося йому починати „дипломатичну" працю на пості голови колгоспу, де він показав себе відповідальним і людяним керівником. Далеко не кожен дипломат, і не тільки український, може похвалитися такою кар'єрою – від голови колгоспу до голови Генеральної Асамблеї ООН. Тут не можу не згадати, якою актуальною була тема ООН в західній українській діяспорі, зокрема в нашій громаді. Оскільки Україна і Білорусь стали членами-співзасновниками ООН з ініціятиви Кремля і в його імперських інтересах, то українська політична еміґрація була під тим оглядом поділена на прихильників і опонентів членства України в ООН. Опоненти говорили, що Україна не є незалежною державою, а Йосифові Сталінові ішлось, щоб мати більше голосів у новоствореній міжнародній установі. Прихильники, не заперечуючи цих арґументів, водночас підкреслювали, що ООН є тим єдиним віконцем, котре зробить Україну присутньою на міжнародному форумі, нехай і під виглядом УРСР. Провідними речниками такого становища у повоєнні роки були Дмитро Андієвський, Богдан Галайчук, Василь Маркусь, Всеволод Голубничий й інші. Прихильники членства УРСР в ООН одержали гучну назву „реалітетників".

У недалекому майбутньому виявилось, що позиція „реалітетників" була правильною. Членство в ООН відкривало двері у світ не тільки перед офіційними чинниками УРСР, але й перед деякими діячами української культури. У цьому ключі можна назвати приїзди до США українських поетів Дмитра Павличка, Івана Драча, Віталія Кротича, популярних співаків Бели Руденко, Дмитра Гнатюка, хору Григорія Верьовки, танцювального ансамблю Павла Вірського, багатьох інших діячів української культури. Хоч вони привозили на показ „соціялістичне" мистецтво, проте воно не могло якоюсь мірою не містити національного змісту. Водночас ті посланці від УРСР мали нагоду власними очима бачити життя на Заході, переконатися, що українська діяспора живе, активно діє і знає про всі московські нагінки на свідоме українство.

Але не лише письменники і артисти привозили з собою, всупереч усьому, дух України – далеко не всі „радянські" дипломати приховували цей дух. Як, наприклад, Посол Юрій Кочубей, патріотичну лінію якого мужньо продовжував і Г. Удовенко.

Це був час, коли серед української діяспори точилася гостра дискусія – зустрічатись чи не зустрічатись з „радянськими" українцями, відвідувати чи не відвідувати культурно-мистецькі імпрези представників „радянської" України?

Св. п. Генадій Удовенко

Пригадую концерт скрипаля-віртуоза Олега Криси і соліста Дмитра Гнатюка у престижній залі Корнеґі-гол. Перед будинком українські демонстранти закликали не йти на концерт. А заля була заповнена. Концерт пройшов з особливим успіхом. А в другій його половині в концертній залі ті самі демонстранти вже плескали „браво" виконавцям...

Ще за Посла Ю. Кочубея були запроваджеені вужчі зустрічі членів нашої громади з дипломатами Представництва УРСР при ООН. Ентузіястками їх організування були Марія Клячко і мґр. Ева Піддучишин, які мали академічні пов'язання з Колюмбійським університетом.

Під час таких зустрічей – за кавою, чаркою вина – відбувались ближчі знайомства, відвертіші діялоги на актуальні теми України і діяспори.

Пригадую собі деяких учасників тих незабут-

(Закінчення на стор. 17)

Формула „2+8" Генадія Удовенка

Анатоль Камінський

Наприкінці 1980-их – початку 1990-их років було чути щораз більше голосів в політичних, зокрема дипломатичних, колах про потребу реорганізувати Організацію Об'єднаних Націй (ООН). Точніше, йшлося про реорганізацію самої Ради Безпеки, в якій, як загально відомо, є п'ять постійних членів – США, Росія (як спадкоємець СРСР), Великобританія, Китай і Франція. Володіючи правом вето, вони мали (і мають) монополію у цій міжнародній організації, і відповідно – в міжнародних справах взагалі. Не треба навіть доводити, що ця політична монополія є не лише надмірною і невиправданою, але й просто дискримінаційною.

А йшлося, власне, про те, щоб бодай якоюсь мірою пристосувати Раду Безпеки ООН до реального укладу сил на міжнародній шахівниці, на якій гостро зарисувалась асиметрія між загальною структурою ООН та їхньою Радою Безпеки.

Головним чинником і стимулом у цьому процесі, який і зумовив потребу дискутувати цю проблему і шукати для неї спринятливих розв'язок, був передовсім потужний економічний зріст таких країн, як Німеччина і Японія, а далі – Індії, Бразилії, Ніґерії й інших. Словом, це був в основному економічний чи соціяльно-економічний чинник, який визначив нові силові стосунки у сучасному міжнародному укладі.

У висліді, з метою підготувати ґрунт для можливої реорганізації Ради Безпеки в майбутньому, 3 грудня 1993 року Генеральна Асамблея ООН постановила створити Постійну робочу групу (Open-Ended Working Group), яка мала розглядати „всі аспекти питання про збільшення членства Ради безпеки та інші справи, які стосуються Ради безпеки". Доречно вказати, що якраз з боку Генеральної Асамблеї ООН чулися найбільш голосні вимоги „нарешті" щось зробити з Радою безпеки... І в січні 1994 року Постійна робоча група розпочала свою роботу.

Згадаймо, що якраз на цей час припав період дуже інтенсивної, надзвичайно плідної дипломатичної діяльности Генадія Удовенка. Дехто вважає, що це і був вершок його дипломатичної кар'єри.

1994 року Г.Удовенко був призначений міністром закордонних справ України, відбувши перед тим два роки Послом України у Варшаві. Як міністер він залишався на цьому пості по 1998 рік. У вересні 1997 року Міністерство закордонних справ України представило свій проєкт реорганізації Ради Безпеки ООН. З лютого 1998 року Г. Удовенко, тоді як Голова Генеральної Асамблеї ООН, передав український проєкт Постійній робочій групі. На пост Голови 52-ої сесії Генеральної Асамблеї він був обраний ще у вересні 1997 року.

Переданий Г. Удовенком Робочій групі проєкт реорганізації Ради Безпеки включав низку засадничих положень. Він пропонував передовсім збільшити кількість постійних членів Ради Безпеки на двох нових – Німеччину і Японію, але без права вето, а кількість непостійних – на вісім нових членів. При цьому непостійні члени обиралися б ротаційним порядком з 24 або 32 держав. Серед тих нових непостійних членів Ради Безпеки чотири місця належали б державам Азії і Африки, одне – державам Західної Европи, одне – державам Східної Европи та два – державам Латинської Америки і Карибських островів. Очевидно, що у випадку представництва Східної Европі Г. Удовенко мав на увазі, в першу чергу, Україну.

За цим проєктом Г. Удовенка Рада Безпеки мала б мати разом 25 членів, з того – сім постійних і 18 непостійних. Проєкт збільшення кількосту постійних членів на два і непостійних на вісім – й був означений як формула „2 + 8".

Цей проєкт пропонував теж поступове скасування, принаймні змодимфікування, права вето, що його визначено як „застаріле і невиправдане" в сучасних обставинах.

На цьому місці не будемо аналізувати інші проєкти реорганізації Ради Безпеки ООН, однак, згадаємо про „Рекомендації" самої Робочої групи, в яких право вето назване „анахронічним і недемократичним", і тому цей проєкт „настійно закликає постійних членів Ради Безпеки обмежити вживання права вето лише до акцій, прийнятих на основі VII глави Статуту". Тобто до дій „щодо загрози мирові, порушень миру та актів агресії". В цілому формула „2 + 8" враховувала сучасні міжнародні взаємини і брала до уваги реальні можливості здійснити реорганізацію Ради Безпеки.

Ню-Йорк

Г. Удовенко був патріотом України

До „Свободи" з Українського Конґресового Комітету Америки надійшов вміщений нижче лист-співчуття з приводу смерти Генадія Удовенка.

Український Конґресовий Комітет Америки (УККА) з глибоким сумом дізнався про смерть колишнього міністра закордонних справ Генадія Удовенка 12 лютого цього року. Давно і добре шанований дипломат, міністер Г. Удовенко вірою і правдою служив своїй країні на різних високих посадах, включаючи Посла і Постійного представника при Організації Об'єднаних Націй і був справжнім патріотом України. Його смерть є великою втратою не тільки для народу України, але й для всієї світової української громади.

Від імені УККА висловлюємо найглибші співчуття родині Г. Удовенко. Наші думки і молитви – з ними та всією українською спільнотою.

Вічна Йому Пам'ять!

Світлій пам'яті...

(Закінчення зі стор. 16)

ніх вечорів (до речі, прощаючись з українською громадою Нью-Йорку, Г. Удовенко назвав їх поіменно) – це Євген Стахів, Володимир Нагірний, Всеволод Голубничий, Володимир Душник, Богдан Бойчук, о. Патрикій Пащак, Роман Голіят, Богдан Певний, Тарас Гунчак, Роман Воронка…

Г. Удовенко приходив на зустрічі у почоті своїх дипломатів. Це були Віктор Крижанівський, Володимир Єльченко, Борис Захарчук, Віктор Батюк, Григорій Чорнявський, Ігор Хижняк, Ігор Хворостяний, Юрій Шевченко. Також приїжджали до Нью-Йорку проф. Арнольд Шлєпаков, Микола Кириченко, Анатолій Зленко, Валерій Кучинський, багато інших. Ми вели розмови на різні теми – про дисидентів, про становище Церкви в Україні, про пасквільну писанину „Вістей з України". Не раз наші розмови набували „високої температури", але щодо Г. Удовенка, то він усе був розважний, умів стримати себе від зайвого слова, а коли треба було сказати чітке „так" чи „ні" – просто мовчав.

Одного разу Г. Удовенко, повернувшись з Києва, розповів нам про свої зустрічі з високими державними чинниками, включно з чільним партійним керівником Володимиром Щербицьким, якому звітував про наші розмови...

Ще таке пам'ятаю: коли 16 липня 1990 року Верховна Рада України прийняла Декларацію про державний суверенітет України, саме Г. Удовенко з щирим захопленням і радістю відразу ж роздрукував цей знаменитий текст і розіслав багатьом своїм знайомим. Наша громада добре відгукнулася на його прохання гідно привітати в Нью-Йорку Голову Верховної Ради незалежної України Леоніда Кравчука. У святковому бенкеті в престижному готелі „Вальдорф-Асторія" взяло участь понад 700 осіб. Для багатьох не стало місця. На готелі повівав великий синьо-жовтий прапор.

Це була справді та подія, яка утверджувала Л. Кравчука в українській незалежності. За старанням Г. Удовенка, Л. Кравчук виступив на Генеральній Асамблеї ООН і зустрівся з українською громадою у церкві св. Юра.

Перед остаточним поверненням до Києва Г. Удовенко зустрівся з українською громадою Нью-Йорку й околиць в Народному Домі. Розповідав про свою дипломатичну працю, щиро дякував за спілкування з американським українством. На летовищі Кенеді я прощався з родиною Удовенків. Відтак двічі був їхнім гостем у Києві.

Невдовзі Президент Леонід Кучма призначив Г. Удовенка Послом до Польщі, а згодом – Міністром закордонних справ України.

У 1990-их роках Г. Удовенко зблизився з Народним Рухом України, з рамени якого був обраний депутатом до Верховної Ради.

Усі ті, що ближче знали Г. Удовенка, завжди пам'ятатимуть його як мудру, приємну, приязну людину, як оптиміста і патріота, котрий залишив світлий слід в історії становлення незалежної України. Тому і я вдячний долі, що дала мені можливість спілкуватися з цією прекрасною людиною. Вічна йому пам'ять.

Дружині покійного Діні, дочці Олені з чоловіком Олегом Барановським, онукові Олексієві, ближчій і дальшій родині Покійного і членам Народного Руху України складаю глибоке співчуття.

Український Спортовий Осередок „Тризуб"
у Філядельфії

ділиться сумною вісткою зі своїми членами й українською громадою, що 9 лютого 2013 року відійшов у вічність наш довголітній член і член Управи УСО „Тризуб" у Філядельфії

св. п.

Григорій Давид

народжений в Топорах, повіт Рудки.

Похоронні відправи відбулися 15 лютого 2013 року в Українській церкві Христа Царя у Філядельфії, а відтак на цвинтарі Lawnview, Rockledge, Pa.

Засмученій родині в Україні і Його друзям складаємо наші щирі співчуття.

Вічна Йому пам'ять!

Управа УСО „Тризуб"

ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ
зі смутком повідомляє членів Головного Уряду, членів 316-го Відділу УНС, та всю українську громаду, що 15 лютого 2013 року відійшла у вічність секретар 316-го Відділу,

св. п.

Mary Sweryda

22 квітня 1919 р. - 15 лютого 2013 р.

М. Сверида 55 років була секретарем відділу.
Її відданість Українському Народному Союзові залишиться в пам'яті союзовців назавжди.

Екзекутивний Комітет та все членство УНС висловлюють щирі співчуття дочці Kathryn Sweryda, пятьом сестрам та двом братам з їхніми родинами

Вічна Йому пам'ять!

У ВОСЬМУ СУМНУ РІЧНИЦЮ
відходу у вічність (15 березня 2005 р.)
мого дорогого МУЖА

св. п.

д-ра медицини

ВАСИЛЯ КОСТРУБЯКА

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА

в п'ятницю, 15 березня 2013 р.
в церкві св. Івана Хрестителя в Овієдо, Еспанія.

Залишені у смутку:

дружина Реґіна, родина і приятелі.

Ділимося сумною вісткою
що 26 лютого 2013 року
упокоївся в Господі наш найдорожчий
Муж, Батько, Дідусь, Прадідусь і Душпастир

бл. п.

о. протопресвітер

Михайло Земляченко

народжений 25 грудня 1923 року в Дніпропетровську.

Вірно служив Українській Православній Церкві в США 58 років.

Залишилися у смутку:

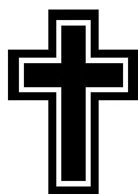
Паніматка - Тетяна, з котрою прожив 67 років
син - Ярозлав з дружиною Галиною
внучка - Христина з чоловіком Річардом О'Малій та дітьми
внук - Микола з дружиною Тифані та дітьми
син - Михайло з дружиною Оксаною
внуки - Катерина, Михайло й Ірина
син - Микола з дружиною Катлін
внуки - Гері, Меґен, Микола, Кейла й Емилі
родина в США та Україні.

Парастас відбувся 1 березня 2013 року.

Похорон був відслужений в суботу, 2 березня 2013 року. О. Михайло був похований на цвинтарі Св. Андрія при Церкві-Пам'ятнику в С. Бавнд-Бруку, Н. Дж..

Замість квітів, родина просить бажаючих складати пожертви на Церкву-Пам'ятник св. Андрія (St. Andrew Memorial Church, UOC of USA, PO Box 495, S. Bound Brook NJ 08880) або на Blue Ridge Hospice (333 West Cork St., Suite 405, Winchester, VA 22601).

Вічная пам'ять Спочилому!

Ділимося сумною вісткою що 7 лютого 2013 року, проживши 86 років, по довгій і тяжкій недузі відійшла у вічність наша найдорожча
Мама та Кузинка

св. п.

Любомира Ціховляс

нар. 25 червня 1926 року в Станиславові, Україна.

Похоронні відправи відбулися в понеділок, 11 лютого 2013 року, в Українській католицькій церкві Богоявлення Господнього в Ст. Пітерсбурґу, Фльорида

У смутку залишилися:

донька - Іня Копачинська-Попович з чоловіком Анатолем
син - Андрій Ціховляс
кузини - Любомир Крушельницький з дружиною Оксаною
- Мирон Чолган з дружиною Любою
- родина Никифоряків
та ближча і дальша родина в США, Канаді, Франції й Україні.

Замість квітів на могилу, бажаючі можуть складати пожертви на:
The Ukrainian Museum
222 East 6th St., New York, NY 10003-8201

Вічна Йому пам'ять!

ОКСАНА СТАНЬКО
Ліцензований продавець
Страхування Життя
OKSANA STANKO
Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
32 Peachtree Rd.
Basking Ridge, NJ 07920
Tel.: 908-872-2192; email: stankouna@optimum.net

ЕВГЕН ОСЦІСЛАВСЬКИЙ
2-ий Заступник президента
Ліцензований Продавець
Страхування Життя
Ukrainian National Assn., Inc.
5 Stable Lane, Flemington, NJ 08822
Tel/ Fax: 908-782-5451
e-mail: eugenemaria@comcast.net

SCOPE TRAVEL Inc. - the Ukraine Specialists !!

14 day tour $1290 all inclusive land twin

JUNE 20 - JULY 3, 2013
KYIV (3) + LVIV (10)
Kyiv 2 meals daily + 2 tours, Lviv
bed/Breakfast – optional 3 day Karpaty
Registration deadline Feb. 15, 2013
www.scopetravel.com 973 378 8998

Пошукуємо жінку по догляду за 3-річним хлопчиком у Bayside, NY. Українська мова обов'язкова. Власне авто бажане. Два дні на тиждень - у середу і четвер. Тел. 646-763-0045.

Знайомство

Галичанка, 50, мріє зустріти пана без шкідливих звичок.

Тел. 973-960-3040 - Надія

Привітайте

Ваших рідних, друзів та приятелів на сторінках "Свободи"

Великодні видання

Свобода - 22 березня та 26 квітня 2013 р.
The Ukrainian Weekly - 24 березня та 28 квітня 2013 р.

Спеціяльні ціни на поздоровлення:

1/16 сторінки - 35 дол.
1/8 сторінки - 50 дол.
1/4 сторінки - 100 дол.
1/2 сторінки - 200 дол.
ціла сторінка - 400 дол.

Оголошення приймаємо до 15 березня 2013 р.

Зголошення побажань, разом з оплатою просимо надсилати до:
Svoboda, PO Box 280, Parsippany, NJ 07054
Тел. **973-292-9800** дод. 3040 • Факс **973-644-9510**
Email: adukr@optonline.net

LAW OFFICES OF
ZENON B. MASNYJ, ESQ.

In the East Village since 1983

Serious personal injury, real estate for personal and business use, representation of small and mid-size businesses, securities arbitration, divorce, wills and probate.

(By Appointment Only)

29 EAST 7th STREET
NEW YORK, NEW YORK 10003
(212) 477-3002

Реклама – ключ до успішного бізнесу!

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Займається похоронами
в **BRONX, BROOKLYN, NEW YORK** і околицях

ДАНИЛО БУЗЕТА – директор
Родина **ДМИТРИК**

Peter Jarema Funeral Home, Inc.
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y. 10009
(212) 674-2568

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
Theodore M. Lytwyn, Manager
NJ Lic. No. 3212
AIR CONDITIONED ROOMS
Обслуга ЩИРА і СЕРДЕЧНА
Our services are available anywhere in New Jersey.
Також займаємося похоронами на цвинтарі в С. Бавнд Бруку і перенесенням тлінних останків з різних країн світу.
UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Ave (corner of Stanley Terr.)
UNION, NJ 07083
908-964-4222 • 973-375-5555
www.unionfuneralhome.com

Selfreliance
Ukrainian American Federal Credit Union

www.facebook.com/SelfrelianceFCU

Беріть участь у конкурсах
Вас чекають різні пропозиції

SCAN ME
with your smart phone

коли вам "подобається" Самопоміч на Фейсбук...

2332 W. Chicago Ave. Chicago IL 773-328-7500
5000 N. Cumberland Ave. Chicago IL 773-589-0077
136 E. Illinois Ave. #100, Palatine IL 847-359-5911

Selfreliance.Com
300 E. Army Trail, Bloomingdale IL 630-307-0079
8410 W. 131st Street, Palos Park IL 708-923-1912

734 Sandford Ave. Newark NJ 973-373-7839
558 Summit Ave. Jersey City NJ 201-795-4061
60-C N. Jefferson Rd. Whippany NJ 973-887-2776

Your savings federally insured to at least $250,000 and backed by the full faith and credit of the United States Government
NCUA
National Credit Union Administration, a U.S. Government Agency

Full Financial Services

